

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Slovenstvo.

Čim dalje je kdo od domovine, tem bolj hrepeni po njej in zato je samo v skladu z naravnim zakonom, če smo Slovenci od vseh slovanskih narodov najbolj odločni pristaši slovanstva in če je naš narod edini slovanski narod, ki ni nikdar poznal nobenega spora z drugim slovanskim narodom. Najbolj oddaljeni od slovanske pradedovine, najbolj izpostavljeni tujemu pritisku smo tudi ostali najbolj zvesti slovanstvu.

Zato je bila pri nas slovanska politika vedno popularna in zato je bila izrečena tudi zahteva po Zjedinenju Sloveniji le kot predpogoj uveljavljanja slovanske politike. Mali slovanski Benjamini je moral postati z Zjedinenjem Slovenije polnoleten, ker le tako je mogel kot enakovreden sodelovati z drugimi brati.

Če smo bili vsi vedno za slovanstvo, pa seveda nismo bili vedno vsi ene misli o vsebini slovanstva. Najskrajnejši slavjanofili so istovetili slovanstvo s carizmom in panslavizem jim je bil identičen s carsko Rusijo. Ti ljudje so pozabljali, da se državna politika vodi le na podlagi konkretnih materialnih interesov in da ni bilo še do danes nobene materialne stvari, ki bi vezala Rusijo s Slovenijo. Ti skrajni slavjanofili so bili dovolj naivni, da so mislili, da bi ruska državna politika mogla voditi bolj slovensko kot rusko politiko in zato so bili skrajno razočarani, če so videli, da vodi Rusija svojo, ne pa našo politiko. Državni panslavizem je moral zato doživeti neuspeh in doživel bi še večjega, če bi mu bila dana možnost, da se praktično uveljavi, ker tedaj bi se šele jasno pokazala vsa nasprotja.

Politično slovanstvo, ki stremi za združitvijo vseh Slovanov v eni državi, je torej nemogoče in zmisel ima samo kulturno slovanstvo, ki hoče duhovno edinstvo vseh slovanskih narodov. Iz čiste slovanske duše se mora poroditi to edinstvo in njegovi apostoli so ruski pisatelji, ki so zedinili svet in ga prepričali, da pride za romansko in germansko dobo še slovanska. Toda v skladu s splošnim napredkom človeštva. Če bi živeli v absolutističnih časih Petra Velikega, potem bi tudi slovanska doba pomenila imperializem slovanskih narodov. Toda danes je ta v vsaki obliki pokopan in na plan stopa humanitetni ideal, ki je imel ravno med Slovani od nekdaj svoje najslajnejše pristaše. Zmago tega ideala mora prinesiti slovanska doba in v tem idealu je tudi obsežen naš cilj.

In uverjeni smo, da bo slovanstvo to svojo misijo tudi izvršilo. Apostoli so že tu in kljub vsem demoralizirajočim vplivom slabo razumete zapadne civilizacije je ostala slovanska duša v svojem jedru nedotaknjena. In globoko smo prepričani, da se v Rusiji tudi že pripravlja renesansa slovanstva.

Naj nas ne motijo komunistični eksperimenti in komunistična grozodejstva. Kakor so strašna ta grozodejstva, tako pa so na drugi strani tudi dragocen nauk za ruski narod, da šiba ne rodi sreče in da je strpnost med ljudmi predpogoj ljudskega napredka. Reakcija proti grozodejstvom more biti edino dvig humanitetnega ideala in ta nauk bo tem bolj veljal, čim dražje je bil kupljen.

Nova miselnost se poraja danes v Rusiji in dolžnost je, da vemo o vsem tem vsaj to, kar vedo Nemci in Italijani. Zato je tudi neodločljivo, da prizna Jugoslavija sovjetsko Rusijo in to mora biti kardinalna zahteva slovanskega naroda glede zunanje politike Jugoslavije v novem letu.

HSS za zmanjšanje proračuna.

ZA ODPRAVO DISPOZICIJSKIH FONDov IN REDUKCIJO OROŽNIŠTVA.

Beograd, 31. decembra. V hrvatskem seljaškem klubu proučavajo sedaj proračun. V vrstah hrvatske seljaške stranke se opaža stremljenje, da se proračun revidira. V nekaterih postavkah bi naj se izvršila, kolikor je to le mogoče, potrebna redukcija in bi naj se tako omogočilo pravilno funkcioniranje vseh resorov. Izgleda, da se poleg dela, ki se vrši v hrvatskem seljaškem klubu, bavijo s temi vprašanji tudi ministri HSS. V seljaškem klubu se splošno misli, da je treba reducirati proračun tako, da se čim bolj zmanjšajo izdatki, o katerih se ne da polagati računa, kakor so to dis-

pozicijski fond ministrstva zunanjih poslov, predsedništva vlade in ministrstva notranjih del, ki znašajo ogromne vsote, in da se namesto tega postavijo predvidene vsote za prosveto in poljedelstvo. Na ta način bi se izvršila gradnja in popravilo šol, snovanje poljedelskih, kmetijskih, zidarskih, rokodelskih in drugih strokovnih šol, ki so zlasti potrebne v Hrvatskem Primorju in Dalmaciji, kjer delujejo sedaj v največjem delu Italijani. Zastopa se tudi mnenje, da je treba zmanjšati število orožništva v državi vsaj na polovico, ker bi se tako prištedilo najmanj pol milijarde dinarjev.

Personalna Unija med Jugoslavijo in Madžarsko.

SENZACIONALNA IZJAVA MADJAR-

SKEGA POLITIKA.

Beograd, 31. decembra. Glede na vest o personalni uniji med Jugoslavijo in Madžarsko se skoro vsi madžarski listi bavijo s tem vprašanjem. Več listov je ugotovilo, da ima ta ideja pristašev tudi na Madžarskem. O tej ideji je podal madžarski politik, ki je za časa Avstro-ogrske igral vidno vlogo v Vojvodini, to-le izjavo: Vprašanje madžarsko-jugoslovenske personalne unije ni nobena politična senzacija, temveč ima zelo resno podlago in prav zaradi tega še ni bilo izdano nobeno obvestilo, četudi se o tem vprašanju že dalje časa resno razpravlja. Prva vest o tem je izšla iz Budimpešte in izhaja iz nekega dogovora, ki se je vršil na našem ozemlju. V hiši nekega uglednega Madžara se je prvokrat razpravljalo o personalni uniji med Jugoslavijo in Madžarsko. Teh razgovorov se je udeležil od strani madžarskega visokega plemstva grof Janos Teleky. Prišlo je do načelnega stališča, da sme madžarsko krono nositi jugoslovenski kralj. O tem je obveščena tudi ena izmed madžarskih političnih strank, ki je dala k te-

mu svoj pristanek. Sedaj so na vidiku detajlni razgovori, pri katerih bodo sodelovali člani plemstva in politiki 48-letniške nezavisne stranke. Madžarski narod sprejema to kombinacijo prav simpatično. Med obema narodoma je bilo še za časa turških bojev mnogo duševnega sorodstva in oba naroda imata slične karakterne poteze. Madžari in Srbi so navezani drug na drugega in v personalni uniji bi bili oni v stanu razviti svojo moč in postali velika sila v osrednji Evropi in na Balkanu. Dokaz za to, da se na Madžarskem resno obravnava to vprašanje je tudi dr. Aladar Balagy, univerzitetni profesor v Budimpešti, ki je nedavno napisal o tem razpravo in dokazoval, da smejo pravoslavni vladarji nositi krono sv. Stefana. V tej razpravi, ki je posvečena kološkemu nadškofu grofu Zichyju, se govori tudi o sorodnosti srbske vladarske rodbine z madžarsko in se navaja primer, da je bila hči Stepana Nemanje poročena z madžarskim kraljem Kolomanom.

ACA STANOJEVIĆ ZA KOMPROMIS Z RADIKALNIMI DISIDENTI.

Beograd, 31. decembra. O bivanju Ace Stanojevića v Beogradu se z najverodostojnejših mest čujejo prav zanimivi glasovi. Ta radikalni prvak se mudi v Beogradu zato, da bi se končno uredili odnosi v radikalnem klubu in v radikalni stranki. Aca Stanojević pa se ne prizadeva samo, da pride do pomirjenja med Nikolo Pašićem in Ljubo Jovanovićem, temveč zastopa tudi mnenje, da je treba izravnati nasprotstva med radikali in med radikalnimi disidenti, ki jim stoji na čelu Nastas Petrović. Kakor trdi z zanesljive strani, ima dr. Laza Marković misijo, da v imenu Ace Stanojevića ukrene, kar bi bilo potrebno, da se poravnajo vsa nesoglasja med di-

In take je jasno očitana pot, ki jo mora hoditi slovenski narod, da pride do svoje sreče. Z Zjedinenjem Slovenijo mora ustvariti organizacijo svojih sil in si ustvariti podlago za svojo kulturo. V zvezi s Hrvati in Srbi — ter pozneje tudi z Bolgari — si osigurati svojo gospodarsko in politično neodvisnost. Zato je močna Jugoslavija ravno tako postulat slovenskega naroda, kakor Zjedinjena Slovenija. Preko Jugoslavije pa mora priti slovenski narod v zvezo s slovanstvom, ki mu da njegov svetovni nazor, ki po vsej zgodovini slovanstva ne more biti drugo ko — večni humanitetni ideal.

sidenti radikalne stranke in med samo matico in da se zopet vrnejo v stranko vsi, ki so iz nje izstopili. Za pomirjenje z disidenti vlada baje v radikalnih vrstah prav ugodno razpoloženje in trde, da je mnogo izgleda, da pride do popolnega pomirjenja.

ČRNOGORSKI FEDERALISTI ZAHTEVAJO VPELJAVO JUŽNEGA NAREČJA V ŠOLE.

Beograd, 31. dec. Včeraj so črnogorski in drugi federalistični poslanci predložili prosvetnemu ministru predstavo, v kateri zahtevajo, da se za osnovne in srednje šole v Crni gori tiškajo knjige v južnem narečju in da se tudi pouk na teh vrši v tem narečju. Isto zahtevajo tudi za druge pokrajine južnega narečja. Dalje zahtevajo, da se prepove kot učna knjiga za srednje šole »Historija« dr. Stanoje Stanojevića, profesorja beogradskega vseučilišča, in še nekatere druge učne knjige o zgodovini, v katerih se ne obravnava zgodovina Črne gore tako, kakor bi bilo v skladu s čustvovanji Črnogorcev.

VELIK SHOD HSS V VUKOVARU.

Beograd, 31. decembra. V nedeljo bo velika skupščina HSS v Vukovaru. Na to skupščino pride sam predsednik stranke Štefan Radić, ki odide iz Beograda z več narodnimi poslanci. Te skupščine se bodo udeležili prebivalci vukovarskega, osiješkega, vinkovskega in šidskega sreza.

Delo vlade.

O REFORMI NEPOSREDNIH DAVKOV.

Beograd, 31. decembra. Včeraj popoldne je ministrski svet začel razpravo o načrtu zakona glede reforme neposrednega davka. V načelu je bil načrt sprejet. V podrobnostih je bilo sprejetih 17 členov. V teh členih so obsežene splošne določbe in nekaj določb o davkih na zemljišča. V obliki določb so med drugim tudi določila o davčni oprostitvi. Opraščajo se davkov: država, kralj, prestolonaslednik in nekatere osebe, ki so v zakonu posebej omenjene. Kakor izgleda, se bo ministrski svet še na petih sejah bavil s tem načrtom.

KONFERENCA O SODNIH ZAKONIH.

Beograd, 31. decembra. V ministrstvu za pravosodje se je včeraj nadaljevala konferenca, ki se bavi z urejanjem zakonskih načrtov, kateri imajo priti pred ministrski svet. Konference so se udeležili tudi skoro vsi radikalni in radičevski ministri. Razpravljalo se je o kazenskem postopniku, civilnem postopniku, zakonu o organizaciji sodišč, sodniškem zakonu, zakonu o administraciji in o zakonu o javnih beležnikih. Ugotovljene so bile metode dela in osnovna načela, ki jih je treba uvesti v te zakone.

REVIZIJA OSREDNJEGA URADA ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV.

Beograd, 31. decembra. Ministrstvo za socialno politiko je določilo komisijo, ki bo pregledala »Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu«. Komisija je že začela z delom.

PRAVILNA ODREDBA PROSVETNEGA MINISTRA.

Beograd, 31. decembra. Minister prosvete je uvedel novo prakso, da se v vseh važnih prosvetnih vprašanjih posvetuje, preden izda odločbo, z merodajnimi činitelji. Tako je bila včeraj popoldne na inicijativo Stefana Radića v ministrstvu prosvete konferenca načelnika obnovega oddelka dr. Zaića, rektorja beogradske univerze in vseh dekanov. Na tej konferenci so se pretresale potrebe beogradske univerze, ki naj se vpoštevajo v predlogu budžeta za 1926/27.

ZNIZANE CARINE.

Beograd, 31. decembra. Včeraj popoldne je delala sekcija finančnega odbora za carinsko tarifo. V večini primerov so postavke ostale neizpremenjene. Ukinila se je uvozna carina za parnike, ki je dosedaj znašala 30 do 40% vrednosti. Znižana je carina za 12% za nekatere naučne instrumente, zlasti matematične in fizične. Za ure je ostala dosedanja tarifa, le za stenske ure se je znižala od 300 na 250 Din in za 100 kg. Določila se je carina za strelno orožje, havbice in topove, in sicer s 400 zlatimi dinarji za 100 kg. — S tem je bilo delo na carinskih tarifih popolnoma dovršeno. Samo glede nekaterih točk mora dati še vlada pojasnilo, o katerih se je med razpravo prešlo. Končno je treba, da se pripravi poročilo za glavni finančni odbor.

NEZAUPNICA KAMENJEVU.

Moskva, 31. decembra. Kongres vse ruske komunistične stranke je z veliko večino glasoval proti temu, da posluša poročilo Kamenjeva o ekonomski situaciji. Ta sklep je bil storjen zato, ker je Kamenjev glasoval proti poročilu o ekonomski situaciji, ki ga je podal centralni odbor Kominterne. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, ki odobrava delovanje centralnega odbora in ga poziva, da nadaljuje svojo dosedanje ekonomsko politiko.

Leto sporazuma.

Tako bi mogli in želeli imenovati letošnje leto.

Mogli, ker tako v zunanji in notranji politiki je bil dosežen nad vse pomemben sporazum, ki je bistveno utrdil mir med narodi.

Z Locarnskim sporazumom je bil zgrajen prvi most med nemškimi in francoskimi narodom ter ustvarjena podlaga za mirno sožitje evropskih narodov.

S sporazumom med Hrvaško seljaško stranko in Narodno radikalno stranko pa je bil likvidiran v naši državi hrvaško-srbski spor, ki je bil največja ovira konsolidaciji države.

Toda ne Locarnski sporazum in ne sporazum Srbov in Hrvatov nista še popolna in treba bo še mnogo dela, da bosta dosežena sporazuma utrjena. In zato pravimo, da bi želeli imenovati letošnje leto — leto sporazuma. Zakaj šele tedaj, če ne bo razotaranja, če bo dosežen uspeh letošnjega leta trajen, bo tudi zgodovina imenovala leto 1925. kot leto sporazuma evropskih narodov.

S tem pa je tudi že podan program dela za vse dobromislele državljane. Po poti, ki je bila pričeta v Locarnu in ki je bila v naši državi odprta dne 27. marca, je treba korakati dalje. Odločno in vztrajno je treba iti po tej poti, dokler ne bo dosežen cilj, ki je za Evropo izražen v Združenih državah Evrope, za Jugoslavijo pa v plodonosnem skupnem delu vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Poleg vsega tega dela pa čaka nas Slovenec še posebno delo: doseči je treba slovenski sporazum, da bomo v Narodnem svetu organizirali vse sile naroda in da se ne bo niti ena naša sila izgubila. Duhovno zedinjenje vseh Slovencev nam mora dati to delo, da bomo iz Zedinjene Slovenije lahko stopili v Zedinjeno Jugoslavijo in preko nje v slovenski ocean.

Pa še druga velika naloga nas čaka v novem letu. Treba uveljaviti že enkrat sporazum poštenjakov. Nujno potreben je ta sporazum, ker še vedno vladajo v javnosti one sile, ki

jih je porodila najslabša stran svetovne vojne. Še vedno ovirajo te zle sile razvoj naroda, še vedno ne pridemo vsled njih do konsolidacije. Tem temnim silam mora veljati brezobziren boj vseh poštenjakov in dosegli smo najkrajnjo potrebo: sporazum, ki bo za vedno zagotovil vse druge.

Boj v tej smeri bo težaven in trudapolen in morda ga današnja, od vojne zlomljena generacija, ne bo niti dobojevala. Zato pa treba tem več pažnje posvetiti naši mladini, da bo imela moralno in telesno silo, ki jo zmaga govito dokončati. Za našo mladino zato nikdar ne storimo zadosti in po moriji svetovne vojne bi moralo vse naše misljenje in vsa naša skrb veljati samo mladini. Iz nje ustvariti boljšo generacijo od današnje, iz nje dobiti ustvaritelje še boljše generacije, to mora biti naša naloga, če hočemo, da se bo naš narod vztrajno in sijajno dvigal.

Toda le polovičarsko bo naše delo, če ne bo tudi prožeto od socialnega čutenja. Skandali, da sedmo leto po svetovni vojni bivajo ljudje v brlogih, kamor dober gospodar ne postavi niti svoje živine, se mora nehati. Država mora pričeti s stanovanjsko akcijo in občine ter veliki denarni zavodi morajo slediti njenemu primeru. To je minimalna zahteva socialne pravičnosti in če te ne bomo izpolnili, tudi ne smemo računati na napredek naroda.

Narod tvorijo bogati in revni in slednji v pretežni meri. Če ne bomo skrbeli, da se število revnih stalno manjša, če ne bomo delali, da postanejo kulturne pridobitve last vseh, potem ne bo napredka naroda, temveč samo vedno večji prepad med bogatimi in revnimi. Tega prepada pa slovenski narod ne rabi in zato je potreben tudi sporazum z revnimi.

Doba sporazuma se je pričela z letom 1925 in ta doba se mora z letom 1926 zmagovito nadaljevati v prosep naroda, v povečanje ideje humanitete, ki bo človeštvo odrešila od trpljenja.

V tem znaku bodi pozdravljeno novo leto!

SHS je že od prej v rednih trgovskih zvezah s Francosko, Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami Severne Amerike, Švico in Belgijo. Sporazume za medsebojno izmenjavanje minimalnih postavk je kraljevina SHS sklenila s Holandsko, Dansko, Švedsko, Norveško, Španijo, Portugalsko, Avstrijo in Novo Zelandijo. Z Avstrijo in Češkoslovaško so bile sklenjene provizorne pogodbe leta 1920., z Nemčijo leta 1922., s Poljsko 1. 1924.; sporazumi z Madžari leta 1924. in z Rumunijo leta 1925., o skupnem izmenjavanju minimalne tarife. To niso bile le tarifne pogodbe, pač pa so imele že obilježje navadnih rednih trgovskih pogodb, in v njih je definitivno izbeževan dotakratni princip kompenzacij in kontingentov. Tarifna pogodba je bila sklenjena 14. junija leta 1924. z Italijo in z Avstrijo od 3. septembra leta 1925., katere tarifni del je 16. septembra 1925 postal veljaven.

Možnost za sklepanje novih tarifskih pogodb je ustvarila novo izdelana obena Carinska tarifa, z uvozno in izvozno tarifo, predložena Narodni skupščini dne 18. junija l. 1925., ki je obenem najvažnejši trgovsko-politični dogodek v našem gospodarskem življenju.

Politika Sovjetov.

Na zaključnem zborovanju komunistične stranke v Moskvi je bila sprejeta resolucija, s katero se izrekla zaupnica politiki centralnega odbora in v kateri so jasno zartane smernice sovjetske politike.

Glede povzdige žitnega pridelka in pasivne trgovinske bilance se konstatira v resoluciji, da so bile storjene pogreške, zato zahteva strankin kongres doseglo aktivne trgovinske bilance. Negativno razmerje do Zveze narodov in Locarna je popolnoma odobreno. Locarno smatrajo sovjeti le kot pripravo moči za bodoče vojne; centralnemu komiteju se naroča, da vodi mirovno politiko, kateri mora slediti vsa sovjetska zunanja politika.

Vojaske obrambno moč sovjetov se mora ohraniti in utrditi.

Nova tarifa ščiti v prvi vrsti domačo industrijo in zmerno tudi naše poljedelstvo. Po sprejemu nove, splošne carinske tarife razpravlja danes o njej finančni odbor Narodne skupščine, upoštevajoč vse korekture, ki jih je praksa odkrila, da so potrebne zaradi interesa naše mednarodne trgovine na kopnem in na morju.

V teku so priprave za trgovsko pogodbo s Češkoslovaško in istočasno se prične pogajanja z Avstrijo. Tem bo sledila trgovska pogodba s Francosko in Veliko Britanijo in pa pogajanja z Nemčijo in Madžarsko. Z ozirom na naše velike prijateljske zveze bodo nam nove trgovske pogodbe pomagale, da stvorimo kraljevina SHS kakor mogoče močne in intenzivne trgovske in ekonomske zveze, brez posrednikov, končno v eksportnem, importnem in finančnem oziru in v oziru delovnih metod. Organizaciji vsega tega bo posvetila kraljevina SHS vse sile, v nadi, da utrdi in okrepi medsebojne zveze in interese, da bi postala v trgovskem in ekonomskem oziru ista mež med zapadno Evropo in Balkanom, kakršna je že sedaj po svojem geografskem položaju.

Odobrena je bila stalnost monopolne zmanje trgovine in potreba industrializacije Rusije kot jamstvo za gospodarsko samostojnost Rusije.

Grajanje je bila skeptična glede socialistične ureditve države in potrjena politika zveze med industrijskim in kmečkim proletariatom. Ne sme pa se podcenjevati naraščajočo moč velikih kmetij. Zborovanje sviri pred sprejetjem polproletarskih elementov v komunistično stranko.

Končno se odobri sklep komunistične stranke, ki ni dopustil javne diskusije z nekaterimi leningrajskimi komunisti; zahteva pa se notranja razčistitev miselnih diferenc med komunističnimi voditelji.

Politične vesti.

— Pašić in volitve. Opozicijski »Hrvat« poroča, da se v političnih krogih v Beogradu trdi, da ne more priiti do nobene politične krize, dokler ni sprejet proračun za l. 1926/27. Pašić da je trdno odločen, da do tedaj vsako krizo ugleda in da bo na vsak način skušal doseči, da se proračun pravočasno izglasuje. Odsotnost finančnega ministra ne bo niti najmanj ovirala pravočasnega sprejema proračuna.

— Nintić o obisku Ružić beja. Beograjskemu poročevalcu »Timesa« je dal dr. Nintić sledečo izjavo o obisku Ružić beja: Obisk Ružić beja v Beogradu je imel to svrhu, da pridejo predstavniki obeh držav v direktne stike. Prejdarite, da sta naši državni komaj pred dvema tednoma sklenili mirovni dogovor in da smo bili do tega časa teoretično v vojnem stanju. Govorili smo o gospodarskih in pravnih dogovorih, ki jih bomo sklenili in o katerih se prično v najkrajšem času pogajanja. Nadalje se je na sestanku govorilo tudi o razmerah na Balkanu in o našem stremljenju, da postanejo odnosi med balkanskimi državami čim najbolj prišteni. Naša želja je, da Balkan ne bo več veljal kot izvor vseh nemirov, ki povzročajo evropskim diplomatom težke skrbi. Nasprotno želimo, da bomo delali v zmislu novega duha, ki sili narode, da delajo za zagotovitev mirne bodočnosti potom prijateljskega sodelovanja narodov, ki se vedno bolj razvija.

— Grki nezadovoljni z Radićevim govorom. Radićev govor na Stefanov dan v Zagrebu je povzročil v grških listih oster protest. V svojem govoru je namreč Radić povdarjal potrebo, da dobi Jugoslavija prost izhod na Egejsko morje. V tem je videl grški tisk ogrožanje grškega ozemlja. Tisku se je pridružil tudi grški zunanji minister Rufos, ki je izrazil našemu atenskem poslaniku Pantu Gavriloviću obžalovanje, da se je mogoč aktivni minister spozabiti do take izjave.

— Madžari za personalno unijo z Jugoslavijo. Budimpeštanski »Pesti Naplo« razprav-

lja o članku subotiskega »Bacsmeget Naplac« o personalni uniji med Madžarsko in Jugoslavijo. Budimpeštanski list to misel ne zavrača, temveč nasprotno konstatira, da ima ta misel med vsemi političnimi skupinami na Madžarskem mnogo pristašev in tudi med legitimisti. Madžarski politični krogi upajo, da bi na ta način prišlo do donavske federacije, ki bi odgovarjala gospodarskim interesom obeh držav. Beograjski poročevalci »Pesti Naplac« pa poročajo, da beograjski krogi misel personalne unije z Madžarsko zavračajo, ker da nima nobene podlage.

— Glavni odbor Orjuna o sporu Leontić-Pribičević. V prostorih zagrebske Orjune se je vršila predvčeršnjim enajst ur trajajoča seja glavnega odbora Orjuna o sporu med Leontićem in Pribičevićem. Na seji je bila sprejeta resolucija, ki bo najprej objavljena v uradnih glasilih Orjuna. V tej resoluciji se najprej konstatira, da afera Leontić-Pribičević ne obstoji več, ker se je brnil g. Pribičević dati Leontiću viteško zadostenje. Enako ni spora med samostojno demokratsko stranko in Orjuno, ker tega spora sploh bilo ni že z ozirom na to, da je ideološko SDS Orjuni zelo blizu, kakor vse stranke, ki so na stalšču jugoslovenstva. Glavni odbor je naročil vsem oblastnim odborom, da brezotzumno nastopijo proti vsem, ki bi se pregrešili proti disciplini s tem, da dajejo po strankarskih listih samovoljne izjave, mesto da bi to storili preko oblastnih odborov in direktorija. Nadalje je glavni odbor soglasno iz tega razloga izključil iz Orjuna g. Božo Anastasijevića iz Beograda. Iz orjunaških krogov se povdarja, da se je velika večina orjunaških organizacij priključila stalšču g. dr. Ljube Leontića. — Poročilo »Jutra« o seji glavnega odbora Orjuna je bilo torej netočno.

— Vsebinska sovjetsko-turška dogovora. Turški listi objavljajo besedilo sovjetsko-turškega dogovora. Po tem dogovoru se obvezujeta obe državi k nevtралnosti v slučaju, da bi bila ena od njih od ene ali več držav napadena. Nobena dogovornih strank ne bo podvela nobene sovražne akcije proti drugi. Da-

St. Radić o razmerju učiteljstva do politike.

Včerajšnji »Dom« objavlja sledeči članek:

Še danes je mnogo gospode, zlasti po vaseh, prepričano, da mora imeti seljaški narod v vsaki vasi nekoga ki ga vodi. Pred svetovno vojno so bili žalibože tega mnenja tudi nekateri kmetje. In vsi vemo, da je bilo ravno to mišljenje glavna zapreka za razširjenje seljaškega gibanja. Po svetovni vojni — hvala Bogu — tega mišljenja ni več med kmetjskim narodom, je pa še vedno razširjeno med gospodo. Tako so se med drugimi postavili po vaseh za »voditelje« tudi mnogi učitelji. Eni so to delali, da se prikupijo predpostavljanim, drugi iz prepričanja, da je narod čreda, kateri je v vsaki vasi potreben pastir. Bilo pa je tudi takih, ki so to delali iz političnega prepričanja in iz želje za delom. O prvih in drugih ne bomo govorili ker jih je narod že pogazil.

Oni učitelji in profesorji pa, ki iz prepričanja aktivno sodelujejo v političnih organizacijah v upanju, da s tem koristijo kmetjskemu narodu, naj se samo spomnijo, koliko ima učitelj na vasi — če je mož na svojem mestu — prilike za delo v izvenskolskem času. Tu so seljaške sloge (hrvaško kmetjsko prosvetno društvo), hrvatska seljaška prosvetna in dobrodelna društva, pa pevski in tamburaški zbori in sokolski odseki; nadalje analfabetični in naobraževalni tečaji; vzorna gospodarstva, predavanja o gospodarstvu in higijeni itd. In mi vsi vemo, kako je kmetjsko ljudstvo veselo, če ima v svoji sredi učitelja, ki se hoče baviti s temi stvarmi.

Zato naj se vsi učitelji in profesorji v prvi vrsti bavijo s tem prosvetnim delom in naj ne vstopajo v odbore političnih strank. Sami po sebi se razume, da morejo učitelji kakor v vsaki drugi stvari, tako tudi v politiki podati svoje nasvete in mišljenje, če od njih ljudje to zahtevajo. Toda za sodelovanje v odborih političnih strank ne morejo imeti učitelji, ako se z vso vmeno posvete šoli in prosveti, imeti niti časa in — hvala Bogu — to pri nas Hrvatih ni niti potrebno.

To priporočam vsem učiteljem in tudi onemu, ki pripada HSS, ko tudi onim, ki pripadajo drugim političnim strankam. Če ne bi pomagal ta prijateljski nasvet, bom izdal naredbo, s katero se bo prepovedalo učiteljem in profesorjem, da so kakršnokoli funkcionarji v političnih organizacijah.

Stjepan Radić.

predsednik HSS in minister prosvete.

Mislimo, da ustrezamo vsem učiteljem, če v informacijo objavljamo ta Radićev članek, ki ga pa v vsem ne odobravamo. In to zlasti z ozirom na slovensko učiteljstvo. Ni treba posebej naglašati, da med slovenskimi učitelji ni nikdar vladal nazor, da je kmet čreda. Ni bilo sicer vedno vse v redu, toda do takega nazora se slovensko učiteljstvo ni nikoli izpobilo. Najslabša priča je v tem oziru zlasti starejšo učiteljstvo, ki je bilo kmelu vedno zvest in dober učitelj. Podružnice Kmetijske družbe, čebelarstva društva in sploh prosvetno delo na deželi pričajo o vsem tem knjige.

Glavna naloga učitelja je brez dvoma prosvetno delo v šoli in izven nje. In učitelj, ki to delo vrši, je javen delavec, zato pa tudi zainteresiran na javnih dogodkih. Že vsled tega in brez oziroma na njegove ustavne in državljanske pravice, ima učitelj pravico, da se udeležuje tudi v političnem življenju. Seveda se mora to udeleževanje vršiti tako, da ne trpi šola in njen ugled. Toda, če se to upošteva, potem tudi ni vzroka, da se prosvetni delavec ne bi smel udeleževati v političnem življenju. Nasprotno smo prepričani, da bi naše javno življenje samo pridobilo, če bi se v njem uveljavili tudi zaslužni in sposobni prosvetni delavci. Saj je strankarstvo naše politično življenje vrglo na tako nizko stopnjo, da bo le skupno delo vseh kulturnih delavcev potegnilo naše javno življenje iz sedanjice nizke stopnje.

Končno pa ni tudi pozabiti, da daje tudi vsaka izvršena dolžnost do javnosti pravico do sodelovanja v javnih stvareh. Nikakor pa ni v skladu z demokratičnimi načeli, če bi se od enega zahtevalo, da sicer v javnosti dela z vso poštenostjo, da pa v odločilnem trenutku nima nobene besede.

Tega tudi ni v interesu seljaške demokracije, ki hoče doseči veliko skupnost vsega podelja in na podlagi te skupnosti uresničiti svoj kulturni program, ki more in mora preobrniti narod.

Da ne bo nejasnosti, smatramo za potrebno, da z ozirom na Radićev članek o razmerju učiteljstva do politike, povemo tudi svoje mnenje.

Dr. Ivan Krajač:

Težnje in cilji naše trgovske politike.

V januarski številki »L'Illustration economique et financiere« izide ta članek dr. Krajača.

Či in brez škode lastne industrije, uvoz onih njihovih industrijskih produktov, ki so bitni interes sosednih zemelj, ker tvorijo glavne veje njihove produkcije. Dalje je težnja naše trgovske politike, z novimi trgovskimi dogovori stvorimo sigurno bazo mednarodne trgovine, kjer sodeluje kraljevina SHS in da tako zagotovimo sebi in vsem državam, ki imajo z nami ekonomske zveze, medsebojne stalne trgovske odnose, brez ovir, brez uvoznih in izvoznih prepovedi, s sigurnostjo trgovske kalkulacije.

Tako bo v tesnem ekonomskem sodelu z vsemi okolnimi narodi, ki so prežeti ideala mirnega ekonomskega razvoja in razvita izvršila funkcijo, ki ji jo nalaga njen geografski položaj, bogastvo zemlje in delavnost njenega naroda. Na ta način se bo lahko razvil maksimum mirnih in sigurnih naših mednarodnih trgovskih odnosov.

Temelj naših novih trgovskih pogodb je klavzula brezpogojnega največjega pooblaščenja, edino z onimi izjemami, ki so postale običajne v mednarodni praksi. Kraljevina

Po svojem geografskem položaju tvori kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev prirodno vez med zapadno Evropo z Balkanom ter med centralno Evropo z morjem. Zemlja je bogata agrikulturnih produktov, gozdov, živine, mineralij in hidroelektričnih sil. Ona je na početku svoje ekonomske organizacije in izkoriščavanja svojih ekonomskih možnosti. Njena trgovska politika se na podlagi tega razlikuje sama po sebi. Na temelju konsolidacije političnih in ekonomskih sil zemlje, ki se sedaj vrši, stremi k trgovski politiki za mirnim razvojem naših trgovskih zvez z inozemstvom. Kraljevina SHS je sigurna zaslonba redu, ekonomskega napredka, trajnih ekonomskih zvez in razvita mednarodne trgovine Evrope in Balkana.

Težnja naše trgovske politike je, da — v prijateljskih trgovskih zvezah s sosedji — poišče stalna področja prodaje za rastočo primerno in industrijsko produkcijo zemlje. Na drugi strani je pripravljena na koncesije, da sosednim zemljam, a katerim živi v trajnih trgovskih zvezah, osigura v okviru svojih mo-

Svojim cenjenim odjemalcem!

Ob koncu leta 1925 smatram za svojo prijetno dolžnost, izreči tem potom svojim cenjenim odjemalcem, ki so mi tekom prošlega leta izkazali naklonjenost in toliko zaupanja svojo najprisrčnejšo zahvalo in

najprisrčnejše čestitke k letu 1926

Izrabljajoč te ugodne prilike, zagotavljam, da mi bo tudi v novem letu glavna skrb in naloga, izpopolniti svoje ateljeje z najboljšimi močmi, najsloviteljimi predmeti in z blagom, ki ga morejo nuditi svetovnemu konзумu le nejslovitelje angleške in češke tovarne.

Moj cilj pa ostane še v nadalje ta: prepričati in dokazati kupujočemu občinstvu, da je mogoče nuditi najboljša oblačila, izdelana v najmodernejših krajih tudi manjšitranim slojem po tako ugodnih cenah, da se lahko vsakdo kar najbolje in s tem tudi najceneje oblači.

Proseč vse one, ki so imeli prilliko se o tem prepričati, da priporočajo mojo trdiko v krogu svojih znancev, črtam z izrazi najodličnejšega spoštovanja

Drago Schwab, Ljubljana.

lje se obvezujeta obe državi, da ne bosta sklenili z drugimi državami nobenega dogovora, ki bi bil ena od dogovornih strank v škodo. Dogovor se mora odpovedati v času šestih mesecev. Če se to ne zgodi, potem velja dogovor avtomatično dalje še eno leto. Dogovor se priključeni trije protokoli. V prvem protokolu si pridružijo vsaka dogovorna stran svobodno roke v akciji proti tretji državi. Po drugem protokolu dobi vsaka dogovorna stran vse finančne in gospodarske pravice, ki bi bile priznane katerikoli tretji državi. Tretji protokol pa določa o medsebojni arbitraži.

— Kongres madžarske socialistične stranke je trajal tri dni in potekel zelo mirno. Kongresa se je udeležilo tudi več zastopnikov tujih držav. Jugoslovanske socialiste je zastopal Stjepanović, ki se je izrekel za revizijo mirovnih dogovorov in za pravice narodnih manjšin. Po poročilu strankinega delovanja se je razvila daljša debata. Opozicija je zahtevala, da se stranka ne sme družiti z nobeno stranko, ki ne štiti pridobitev oktoberske resolucije. Ta predlog pa je večina zavrgla in sklenila, da se pooblašča vodstvo stranke, da sme sklopiti tudi z meščanskimi demokratičnimi strankami politične dogovore.

— Northyjeva policija razglašala ženska konferenca. Te dni se je vršila v Budimpešti ženska konferenca, ki je razpravljala o vprašanju vojne. Ker je zaključila ena od govornic: »Doli z vojno!« je pozval policijski komisar predsednika, da podeli govornici ukor ter prepove, da bi se taki vztriki ponavljali. Predsednica je to odklonila. Vse zborovalke pa so je klicale: »Doli z vojno!« Zato je policijski komisar shod razpustil. Ker se zborovalke za njegov poziv niso zmenile, je policijski četo stražnikov, ki so iztirali zborovalke z braljalno silo iz dvorane, pri čemur z udarci s pestjo in brcami niso štedili.

— Opozicija proti vladni Cankova. Skupina desetih poslancev iz vladnega demokratičnega bloka je izročila predsedniku zborovanja pismo izjavo, v kateri obtožuje vladno politiko glede vprašanja zaštite bolgarskih manjšin v sosednih državah. V izjavi se dalje očita vladni, da se ni rešila vprašanja beguncev. V svojem odgovoru na to izjavo je poudarjal ministrski predsednik Cankov, da so očitki desetorice poslancev neupravičeni in da jih zato zavrne. Vlada da je storila vse, kar je bilo v njeni moči. Z odgovorom Cankova se niso zadovoljili interpellanti, ki so vsi macedonci. V parlamentarnih krogih se je povdarjalo, da mora priti do izpremembe v vladi, zlasti šč, ko zahteva tudi vladni »Preporoč« odstop Cankova.

— Odbor za obrambo pred belim terorjem je osnovan v Parizu. Odbor je sestavljen od najodličnejših francoskih pisateljev in politikov. Tako mu pripadajo Roumain Rolland, Victor Marguerite, George Daniel, Paul Louis, Morell itd. Odbor je konstatiral, da je bilo na Bolgarskem od belega terorja ubitih 30.000 Bolgarov.

— Propad kmetijskih komun v Rusiji. Takoj po osvojitvi vlade so proglasili boljševiki vsa zemljo za državno last in kmet je bil samo najemnik zemlje. Dejansko pa se ta sklep nikdar ni izvajal in kmet je bil ves čas dejanski lastnik zemlje. Da boljševiki vsaj deloma prikrijejo svoj neuspeh, so osnovali posebne kmetijske komune, ki naj bi bile nekaka vzorna posestva. Tudi ta namerna se je docela ponesrečila, kakor je to Trocki v »Pravdi« odkritosrčno priznal. Trocki piše, da so se izkazali vsi napori za dvig komunne last brezuspešni, ker vse prednosti kolektivnega dela ne nadomestijo brezbriznosti članov komunne. Vseled tega komunne ne samo da niso vzorna posestva, temveč dajo celo manjši donos od drugih. Je to naravno, ker pridnim članom komunne se delo ne izplača, lenini pa se štek nišesar ne zgodi, tudi če ne delajo. Zasebna iniciativa se je izkazala pač močnejša od kolektivne. Trocki pravi dalje, da so postale poljedelske komunne v času splošnega napredka gospodarstva nezmislne in zato predlaga, da se vse te komunne odpravijo.

— Ruski napad na afganistansko obmejno postajo. Londonski časopisi poročajo, da so napadle ruske obmejne čete afganistansko obmejno postajo Dorkard ter jo zasedle. Komandant afganistanskih čet je bil ubit.

— Meeting proti terorju v grški Macedoniji. Včeraj se je vršil v Bitolju velik protestni meeting radi neznanega terorja, ki se vrši nad našim življenjem v grški Macedoniji. Zborovalci so poslopanje grških oblasti ostro obsojali ter zahtevali od kompetentnih faktovcev v naši državi, da vzamejo naš življenj v grški Macedoniji v zaščito.

Pred nakupom

Vaše zimske obleke posetite našo veliko izbiro raznovrstnih oblačil za gospode in dečke

Jos. Rojina, Ljubljana.

JAVNOSTI, VSEM SOLAM, HUMANIM IN KULTURNIM DRUŠTVOM, PREDVSEM PA ANTIALKOHOLNI ORGANIZACIJAM.

Siroka javnost vsaj v besedah obsaja grozno narodovo pijančevanje ter spremlja vsake antialkoholne akcije s precejšnjo naklonjenostjo. Antialkoholni pokret pri nas ni nov, temveč bo kmalu star že 25 let. Kljub temu ni treznost nič napredovala — naprotno je Slovenija vsak dan bolj zapita in krvava. Prizadeva se mnogostransko, da se alkoholizem omeji in popolnoma odpravi. Šola poizkuša storiti svojo dolžnost, človekoljubna društva žele celiti rane mnogim alkoholnim žrtvam. Kulturna, predvsem pa telovadna in športna društva stremijo obvarovati naš narod pred telesnim in duševnim propadanjem ter si prizadevajo dokazati javnosti, kako je njih delo usmerjeno proti alkoholizmu. I antialkoholne organizacije

žele rešiti pri nas alkoholno vprašanje.

Napori so toraj tu, uspehov pa ni — vsaj toliko ne, kolikor bi to odgovarjalo napotom.

Zakaj ni željenih uspehov?

Zdravniki, posebno oni, ki delujejo na polju narodovega zdravja, se dobro zavedajo velikega pomena protialkoholnega delovanja. Prepričani so tudi, da je vzrok vsem neuspehom v boju proti alkoholizmu nepopolnost in nekorenitost protialkoholnega boja.

Ali zamore javnost, ki z besedami pobija alkoholizem, sama pa pije, uspešno delovati proti alkoholni bolezni celega naroda? Ali zamore šola, ki nima sistematično sestavljene programa antialkoholnega pouka uspešno vršiti svojo nalogo za stremenje naroda? Ali zamore abstinentno učiteljstvo, ki nima svoje lastne organizacije s popolnim uspehom vršiti svoj poklic? Ali zamore človekoljubno in kulturno društvo, predvsem pa telovadno in športno društvo z uspehom uplivati na svojo okolico v smislu svojih idej, če si pridobiva denar za svoje društveno delovanje z alkoholnimi veseliciami?

V borbi proti alkoholizmu nujno potrebujemo enotnega sistema, enotnih načel. Osnovni predpogoj boja proti alkoholizmu je popolna abstinenca. Samo popolna abstinenca bo izrgala slovenski narod bolezni, trpljenju in revščini, ki so le prenegokrat posledica pijančevanja. Zalihog starejši po večini ne razumevajo utemeljenosti te zahteve, za pa se je treba obrniti predvsem k mladini. Da je treba mladino protialkoholno vzgajati, to zahtevajo vsi resni vzgojitelji brez debate.

Na imenovanih načelih dosledne abstinence priporočajo podpisani abstinenti zdravniki šoli sledeči sistem protialkoholne vzgoje. V šolah naj se snujejo šolske abstinentne organizacije, bilo po imenu »Mladi junaki« ali pa »Kolo Saveza Trezvene Mladeži«. Te organizacije naj vodijo po možnosti abstinentni učitelji. Mladina, ki je že sama po sebi radikalna, naj se vzgaja v smislu radikalne popolne abstinence po imenovanih načelih in z jasnimi cilji brezalkoholnega gospodarstva. Voditelj te organizacije naj ne prepusti šoli doraščajoče mladine same sebi, temveč naj ustanovi lej mladini lastna abstinentna društva za odrasle. Ta društva pa naj ne bodo samo torišče borbe proti alkoholizmu, marveč naj bodo podlaga za splošno zdravstveno prosveto. S tem bo postala šola potem požrtvovalnega učiteljstva, ki bo delala roko v roki z abstinentnim zdravništvom — naša rešitev.

Pozivamo vsa športna in telovadna društva, čijih namen je pravzaprav pospeševati in ohraniti zdravje članstvu, katerim je res ležeče na dobrobiti društvenikov, da uvedejo v društva, med naraščaj kakor tudi med odraslo članstvo čimprej obvezno popolno abstinenco.

Ravno tako je potrebno, da vse ostale organizacije, na katere se v naslovu obračamo, sodelujejo pri imenovanem vzgojnem delu ter v interesu mladine odpravijo nešte tedne posledice.

To smatrajo podpisani astinentni zdravniki potrebnim, povedati našemu narodu za novo leto.

Ljubljana, dne 31. decembra 1925.

Dr. Justin, dr. Mikič, dr. Rak, dr. Meršol, dr. Pire, dr. Sarič.

NA SILVESTROV VEČER

se začne točtil ravno kar dospeli sloveči

kraški teran

v restavraciji »Ljubljanski dvor«

CESTNI PREDPISI.

V interesu varnosti in neoviranosti prometa ter v informacijo občinstva objavlja policijska direkcija v Ljubljani, da so v njenem okolišču točasno veljavni sledeči cestno-policijski predpisi:

I. Cestno-policijski red za mesto Ljubljano od 10. IX. 1897.

II. Razglas dežel. preds. za Kranjsko od 23. 10. 1903 štev. 11 dežel. zak.

III. Min. naredba od 23. IV. 1910 št. 81 drž. zak.

IV. Sklep seje obč. sveta v Ljubljani od 23. III. 1921.

V. Razglas polic. direkcije v Ljubljani od 18. XII. 1922 štev. 131 U. I.

VI. Razglas Vel. župana ljubljanske oblasti od 19. IX. 1924, štev. 20.851.

VII. Razglas mestnega magistrata v Ljubljani od 13. IX. 1924.

VIII. Razglas polic. direkcije v Ljubljani od 16. 5. 1925 — Ur. I. št. 48.

IX. Prva alineja čl. 2 uredbe o načinu uporabe vseh javnih potov in o prometu na njih od 5. VIII. 1912, ki je s členom 33. zakona o dvanajstih dne 30. XI. 1925 Služb. Nov. št. 276 razširjena na celo kraljevino pričeniš s 1. januarjem 1926.

Občinstvo se posebno opozarja na uvaževanje sledečih predpisov:

1. Vsa vozila brez izjeme se morajo od 1. I. 1926 voditi same po desni strani ceste. Izogibati se je tudi desno, a prehitovati levo. (Po izvršenem prehitovanju, ki ga je storiti v diru, se mora voznik takoj vrniti na desno stran ceste ter po isti svojo pot nadaljevati.)

To velja tudi za ročne vozičke in kolesarje.

2. Vsa vozila morajo biti od mraka do zore opremljena s predpisano prizgano brezbarvno lučjo. V mestu in sploh v strnjeno zidanih krajih je uporaba žarometov zabranjena.

3. S tovarnimi in mesarskimi vozovi se

sme voziti samo korakoma; z drugimi vozovi in s kolesi se sme voziti le počasi, (mal dir prevoznika). Vozarji vozil z eksplozivnim motorjem smejo voziti le z brzino do 15 km na uro, a na križiščih, nepreglednih in celo prometnih ulicah le z brzino do 6 km na uro. Uporaba ulic za neprestane vaje in poskusne vožnje z motor. vozili je zabranjena.

4. Vozarji motornih vozil imajo pred križiščem ulic naznaniti svoj prihod s hupo ter označiti z zamahom roke smer vožnje.

5. Obstojajo sledeče omejitve prometa:

a) Zabranjena je vsaka vožnja po Puharjevi (preje Kolizejski) in Franciskanski ulici v smeri proti Dunajski cesti.

b) Zabranjena je vožnja in ježa po Knežji, Nunski in Zidovski ulici, Glavnem in Lattermanovem drevoredu, Tivolju, Trubarjevem parku, Hradeckemu mostu, Vrtači in ozkem delu Poljanskega nasipa, ter sploh po vseh parkih in drevoredih.

c) Zabranjena je od 7. do 11. ure vožnja in ježa po Lingarjevi, Medeni, Semenški in Šolski ulici, Pogačarjevem in Vodnikovem trgu ter Šolskem drevoredu.

d) Zabranjena je vožnja s težkimi avtomobili po Franciskanski in Gosposki ulici, Gradšču, Kolodvorski, Prešernovi in Selenburgovi ulici, Sv. Petra cesti, Starem trgu, Wolfovi, Prečni, Ravnikarjevi, Zalokarjevi, Cegnarjevi in Križevniški ulici, Poljanskem nasipu in Aleksandrovi cesti.

e) Vožnja s težkimi avtomobili, ki imajo železna platišča, je na vseh mestnih in državnih cestah mestnega pomenja ljubljanskega zabranjena.

f) Zabranjena je vsaka vožnja, ježa in vodenje konj po Aleksandrovi cesti in sicer: od 1. IX. do 31. III vsak dan od 17. do 20. ure; od 1. IV. do 31. VIII. vsak dan od 18. do 21. ure.

vse leto ob nedeljah in praznikih tudi od 11. do 13. ure.

6. Ne sme se voziti po hodnikih, pešpotih in po cestah oz. ulicah, katere so označene kot zatvorene. Kolesarjem in za ročne vozičke je izjemoma dovoljena uporaba desnega banketa Dunajske ceste v smeri proti Ježici in banketa Dolenjske ceste od 2.4 km dalje proti Rudniku vendar se morajo isti brezpogojno umikati pešcem.

7. Uporaba hodnikov za dirkanje z železnimi, oziroma lesenimi kolesi je zabranjena.

8. Pešci se imajo držati desne strani in se desno izogibati, kar je razumeti tako, da je tamkaj, kjer je hodnik na obeh straneh ulice, redno hoditi po desnem hodniku, tako da je srečevanje na istem hodniku izključeno.

9. Postajanje na hodnikih in pešpotih ali celo na vozni cesti je zabranjeno, ako se s tem moti svobodni promet.

10. Odredbam javnih organov glede vzdrževanja neoviranega prometa varnosti in mira, ugodnosti in snaznosti na javni cesti se je brezpogojno pokoriti.

Prestopki gori omenjenih cestno-policijskih predpisov se kaznujejo po § 11 c. n. od 20. IV. 1854 št. 96 d. z. ozi. po min. naredbi od 30. IX. 1857 št. 198 d. z.

Ljubljana, dne 28. XII. 1925.

Policijski direktor: dr. Gustin I. r.

Prosveta.

Slov. Marijonetno gledališče »Atena« v Narodnem domu. Za Novo leto 1. I. 1926 ponovitev: Razbojnik Moroz (M. Jarc), »Snežulica« (dr. I. Lah). Predstavi se vršita kot običajno ob treh pop. in ob šestih zv. v mali dvorani Nar. doma. Cene od 10 do 5 Din.

Samostojna razstava slik.

ki jo priredi od 6. I. 1926 v Jakopičevem paviljonu ljutomerski rojak Anton Trstenjak, dovršitelj in diplomnik praške slikarske akademije kot četrto svojo razstavo, bo obsegala največ akvarelov, nekaj oljnic, nekaj lesa in brakovrezov.

Med slikami bodo številne krajinske, največ iz potovanja: Pariz—Bretonija, Anecy (Savojsko), potem Italije: Neapel, Rim, Florenca, Benetke, toraj največ slik iz tujine-slavne.

Če se uvažuje, da je te slike prinesel s seboj iz jedva dvamesečne poti, — iz Pariza v domovino — z ovinkom Anecy—Genova—Pisa—Neapel—Vezuv in nazaj Rim—Florenca—Milan—Benetke je ta razstava sad in izkaz izrednega deloljubja in uspešnega, smotrnega dela, ki mora zbuhati posebno pozornost domačega prosvetljenstva.

Tudi svojstvenost krasot domače zemlje, snovi iz prekrasnih in širšemu slovenstvu malo poznanih slovenskih gor in povaljevanja povsem. Nekaj snovi iz slovenskih gor bo tudi razstavljenih — za prvi ogled in upamo, da bo v dolednem času zastopana domovina in domačija v nič manj bajni množini in pestrosti, kot potoma zajeta tujina. Prvič se bo pač razstavila krajina — s slovenskim klopoteom.

Dr. Mohorič.

Čenosov, ojedelski minister, dr. Milan Hodža.

Novi čehoslovaški minister, Jiří Stříbrný.

DOSPPELOST NEKATERIH PERIJODIČNIH TAKS.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

1. Taksa na reklame. Dne 15. januarja 1926 poteče rok za plačilo takse na reklamo v obliki napisanih in naslikanih stalnih objav, ki se obešajo na raznih krajih, ali so izdelane na zidovih, ogradah, tramvajih itd., kakor tudi v obliki svetlobnih objav. Če se taksa ne plača pravočasno, se naloži kazen v izmeri trikratne redne takse (tarifna postavka 8. tarife zakona o takсах).

2. Taksa na kapene ali dividende in na tantijeme. Od kuponov ali dividend in od tantijem se plačuje po pripombi 5. k tarifni postavki 10. taksa 1%. Ta taksa se mora položiti pri pristojnem finančnem oblastvu v 15 dneh po odobritvi bilance. Prekoračenje tega roka se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

3. Dopolnilna prenosna taksa po tarifni postavki 12., pripomba 12. takse tarife se bo za novo takšno perijodo, to je za čas od 1. januarja 1926 do 31. decembra 1930 po naredbi ministra financ z dne 1. decembra 1925 štev. 82.921 pobirala v višini odmere za minuto takšno perijodo, to je v isti višini kakor v času od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1925.

Dopolnilno prenosno takso za leto 1926, kolikor ne presega 500 Din, je plačati v celoletnem iznosu do dne 31. januarja 1926, ako pa taksa presega 500 Din, je plačati v istem roku prvi četrtletni obrok za leto 1926. Kdor ne plača te takse v določenem roku, plača poleg redne takse 8% zamudne obresti in kot kazen še dvakratni znesek nepolnožene takse.

4. Taksa za otvorene ali tekoče račune pri delniških družbah. Do dne 15. januarja 1926 morajo delniške družbe predložiti davčnemu uradu seznamek otvorenih ali tekočih računov v minulem polletju in takso po 20 Din (na leto) prilepiti na seznamek. Prepozno plačilo se kaznuje s trikratno redno takso. Generalna direkcija posrednih davkov je v nekem konkretnem primeru odločila, da računi, katere vodijo industrijska podjetja v svojih knjigah o upnikih in dolžnikih, niso zavezani taksi po tarifni postavki 37., ker se ta taksa nanaša samo na otvorene ali tekoče račune pri denarnih zavodih. Industrijska podjetja, ki so dosedaj plačevala to takso, naj do 15. januarja 1926 vložijo prijave, v katerih naj uveljavijo takšno prostost po tej tarifni postavki z utemeljitvijo, da niso denarni zavodi. Ako bi davčni uradi kljub temu zahtevali plačilo takse, naj takso položijo, hkratu pa prosijo za povračilo neutemeljeno pobrane zneska.

5. Taksa za pravico, da se točijo pijače (točilno takso po tarifni postavki 62.) je plačati za prvo polletje 1926 do 31. januarja 1926. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratno redno takso.

6. Letno takso za biljarde za leto 1926. v znesku 200 Din je plačati do dne 15. januarja 1926, sicer se pobere kazen v izmeri trikratne redne takse.

7. Takso za vozila (avtomobile, fikjarske in polfikjarske vozove) je plačati za 1. 1926. v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja 1926, v drugih krajih pa do konca meseca januarja 1926. Na navedena vozila se pobira taksa ne glede na to ali se rabijo in ali so uporabni. Za zamudna plačila se naloži lastniku vozila kazen v izmeri trikratne redne takse. Podjetja, ki uporabljajo vozila za prevažanje potnikov ter plačujejo od tega obpla davek, ne plačujejo letne takse.

8. Letna taksa po tarifni postavki 214. za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih v znesku 500 Din zapade v plačilo do dne 15. januarja 1926. Na zamudna plačila je zapretna globa v izmeri trikratne redne takse.

9. Letno takso za šage po tarifni postavki 279. je plačati do dne 15. januarja 1926. Če kdo nadaljuje delo, predno je plačal to takso, se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

Reklame ne potrebuje OBERNATOVIČ

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča!

Dnevne vesti.

NAJBOLJ ŽALOSTNA BILANCA.

Kakor vsako leto, tako tudi letošnje leto konča z bilanco, ki le malokaterga zadovoljuje. Toda v enem vprašanju je letošnja bilanca še zlasti žalostna: v vprašanju davkov.

Tako žalostna je ta bilanca, da so se skoraj vse stranke izjavile za staro zahtevo Slovenije — za izenačenje davkov.

Mislimo pa, da se je zgodilo to mnogo prekasno, ker danes Sloveniji ni izenačenja davkov niti več treba. Žepi slovenskih davkoplačevalcev so že prazni in naj velja stari davčni sistem ali pa naj pride novi omiljeni, denarni efekt bo vedno isti: davčni dohodki bodo padli. Kjer nič ni, ni nič in tu je nemogoče kaj vzeti. To bo naša davčna uprava drugo leto temeljito spoznala, še bolj pa našo gospodarstvo.

Ne more biti naša notranja politika ponosna na bilanco letošnjega dela, toda neprimerno bolj žalostno bilanco bo morala izkazati davčna uprava, ki si je vzela vire svojih lastnih dohodkov.

Upajmo, da bo v novem letu davčna uprava bolj uvidevna.

ZMAGO V NOVM LETU ZELI VSEM PRIJATELJEM RESNICNE DEMOKRACIJE »NARODNI DNEVNIK«.

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo današnji številki priložili poštne polovice in svrhu poravnave tekoče naročnine. One cenj. naročnike pa, ki so naročnino že za vnaprej poslali, prosimo, da bi oddali polovice svojim znancem in prijateljem, da se na naš list naroče. Opozorjamo istočasno vse zamudnike, da ako v teku 14 dni ne poravnajo zaostale naročnine, da jim bomo list brez nadaljnjega ustavili, naročnino pa iztirjali.

— Spomenik kralja Petra v Sarajevu. Pripravljala dela za spomenik kralja Petra v Sarajevu se bližajo koncu. Do sedaj je bilo nabranih za spomenik 2 milijona Din. Mestna občina bo razlastila prostor 8000 kvadratnih metrov, v čigar središču bo stal spomenik.

— »Uradni list« št. 115 z dne 29. decembra objavlja dodatek k specialnim določilom pravilnika o higijskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih. Dodatek obsega predpise za a) lesno industrijo, b) predelovanje in obdelovanje kovin, c) opekarne, d) dvigala, e) pivovarne in tvornice slada, f) izdelovanje in polnjenje mineralnih voda, penine in uporabljanje ogljikove kisline.

— Nadaljevanje konference o univerzah. Predvčerajšnjim dopoldne ob 8. je nadaljevala v auli zagrebškega vseučilišča pod predsedstvom dr. Gavrilovića konferenca o univerzah svoje delo. Prosvetnega ministra je zastopal dr. Nikola Andrić. Ves dan je pretresala konferenca posamezne člene novega zakonskega načrta. Največ se je debatiralo o rektorskem svetu in o fakultetskimi svetili. Po živahni in dolgotrajni debati je določila konferenca, da ima rektorski svet reprezentativni značaj in značaj kasacijskega sodišča v disciplinarnih zadevah. Fakultetski svet bo imel samo značaj reprezentativne korporacije. Popoldne ob 3. uri se je seja nadaljevala. Bavila se je z nadaljnjimi členi zakonskega načrta. Ker je prišlo do hitrega in soglasnega sklepa glede fakultet poedinih univerz in ostalih točk dnevnega reda, glede česar se je pričakovala dolgotrajna razprava, ni rabila 3 dni, da je izvršila svojo nalogo, temveč se je končala že včeraj popoldne. Dr. Andrić je odpotoval s predvčerajšnjim brzovlakom v Beograd, da je obvestil ministra o dosedanjih najvažnejših sklepih konference.

— Ustanovni občni zbor društva »Ženski Pokret« bo v soboto 2. januarja 1926 ob pol 4. popoldne v sejni dvorani mestnega magistrata. Na ustanovni občni zbor pridejo zastopnice beograjskega »Ženskega Pokreta«: predsednica gospa Mileva Milojević, gospodična Danka Lacković, organizatorka tako uspešnih Pokretovih gospodinskih tečajev po srbskih vaseh in gospa Ivanić. G. Lacković bo po končanem ustanovnem občnem zboru poročala na kratko o svojem delu. Zato vabimo zlasti naše učiteljice, ki se zanimajo za to vrsto dela, da pridejo na ustanovni občni zbor.

— Izplačilo katehetskih nagrad. Finančna delegacija objavlja uradno: Dne 28. t. m. je došel delegaciji odlok, s katerim odpira finančno ministrstvo kredit za izplačilo teh doklad. Računovodstvu delegacije je strogo naročeno, da naj kakor hitro mogoče sestavi

likvidacijske podatke in jih predloži kompetentnim naredbodavcem, t. j. velik. županoma v Ljubljani in Mariboru v odobritev. Ker se že samo po sebi veliko število percipijentov multiplira še s tem, da skoro pri vsakem prihaja v poštev več budgetnih period, ki jih je treba posebej obračunati, tako da je vsega skupaj treba adjustirati krog 2000 postavk, je delegat odredil, da računovodstvo uredi svoje poslovanje tako, da se izplačilo izvrši v partijah, od katerih bo poslednja po vsi priliki odpravljena proti 20. januarju 1926.

— Meteorološke postaje v Sloveniji. Z odlokom ministrstva poljoprivrede in voda pridejo z 1. januarjem 1926 vse meteorološke postaje, ki so spadale v obseg hidrotehničnega oddelka, pod upravo Zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani. Ob tej priliki apeliramo na nove sotrudnike, da bi bili našemu Zavodu naklonjeni v isti meri, kakor so bili dosedaj hidrotehničnemu oddelku. Samo na ta način se bo ta važna panoga naše kulture mogla razviti in donesti obilne sadove v prid ljudstva. Upravnik: A. Gavazzi.

— Razpisana mesta. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje za okoliš mariborske ekspoziture službo zdravnik-uradnika za nadpreglede. Plača 30.000 dinarjev na leto; poleg tega ima zdravnik pravico do rodbinske doklade. Subsidiarno se razpisuje mesto pogodbenega zdravnika. Plača je ista z 10 odstotnim doplačilom, rodbinsko doklado in ugodnostmi, ki jih določa pogodba. — Odda se poduradniško mesto v podrejeni vrsti tudi mesto sodnega sluga pri okrajnem sodišču v Kranju, prav tako se odda vsa druga mesta poduradnikov ali sodnih slug, ki bi se izpraznila zaradi razpisa ali pa med razpisom. Glede podrobnosti glej »Uradni list«.

— Osebnosti. Pisar pri generalnem konzulatu v Bukarešti Teo Vodušek je premeščen v istem svojstvu h generalnemu konzulatu v Budimpešti. Dosedanji referent pri agrarnem ravnanstvu v Ljubljani Albin Radikon je imenovan za nadzornika istotam.

— Prva srednješolska ravnateljica v naši državi. Profesorica dr. Zdenka Smrekar je imenovana za ravnateljico I. ženske realne gimnazije v Zagrebu.

— Elementarne nezgode v Buenos Airesu. V Buenos Airesu je udarila v neki z bencinom napolnjeni tank strela. Izbruhnil je požar, ki je uničil 5 tankov. V vsakem je bilo 8 ton bencina. Škoda znaša 5 milijonov pesov. Ognjegasci so z velikim naporom preprečili, da se ogenj ni razširil na parnike v pristanišču. — Istočasno se je utrgal oblak. Silni naliv je potrgal več žic električne napeljave, ki so povzročile številne nesreče. 3 osebe so bile ubite, več težko poškodovanih.

— Katastrofalne poplave na Madžarskem in v Rumuniji. Iz Rumunije prihajajo poročila o katastrofalnih poplavah; prav tako iz

Madžarske, kjer je izginilo več vasi pod vodo in je poginilo pri tem veliko ljudi. V Rumuniji sta poplavili reki Temes in Maroš 6 vasi. Utonilo je nad 50 ljudi. Prebivalstvo beži v gorovje. V več krajih je promet popolnoma ustavljen, med drugim tudi na glavni progi Bukarešta—Budimpešta, kjer se je zrušil železniški most preko reke Aranyas. Še več žrtve je na Madžarskem v okolici Biharja, kjer je poplavljenih 30 orolov zemlje. Radi velike panike je razglasila vlada preki sod. Rešilnih del se udeležuje vojaštvo. Vsi pritoki Tise so prestopili bregove. Dežuje še vedno. Na našem ozemlju je narasla Tisa za poldrugi meter. Prebivalstvo se boji poplave, dasi do sedaj še ni nobene večje škode. Pri Stari Kanizi, kjer reka ni regulirana, je poplavljen in inundacijsko ozemlje.

— Mraz in vrtnčasti vihar v severni Ameriki. Iz Newyorka poročajo: V sled vala mraza je zmrazilo v Ameriki 16 oseb, več sto jih leži v bolnicah. V sled vrtnčastih viharjev so imeli prekomorski parniki po 20 minut zamude. Mraza so imeli v Ameriki po nekaterih krajih 28°.

— Velika rudniška nesreča v Mehiki. V pariauskem rudniku v državi Oahuia v Mehiki se je vnel pokalni plin. 52 rudarjev je bilo ubitih, še več pa ranjenih. Rudnik je popolnoma zasut.

— Požar v kinematografu. V nekem velikem kinu v delavskem okraju mesta Manile se je vnel med predstavo film. Izbruhnil je velik požar, ki je zahteval 13 človeških žrtev.

— Dve žrtvi kepanja. Kot poroča »Vossische Zeitung«, se je odigrala te dni v Erlangenu strašna drama. Več mladih ljudi se je kepal. Pri tem je bil zadet 21-letni visokošolec Teicher, sin deželosodnega svetnika v Aschaffenburgu. Visokošolec je stavil delovodjo Eckarta — ki je prišel slučajno mimo — kot dozdevnega storila na odgovor. Po kratkem prerekanju je nameril visokošolec na delovodjo revolver, ki se je sprožil in zadel Eckarta v srce. Ko je Teicher videl, kaj je napravil, si je pognal kroglico v sence. Kmalu nato je umrl.

— Mozolček povzročil smrt. Nekemu mladeniču v Zagrebu se je napravil o božiču na nosu mozolček, ki ga je mladenič iztisnil, ne da bi se briga za nevarnost infekcije. Par dni nato se je lotila mladeniča nenadoma huda vročica. Poklicali so zdravnika, ki pa ni mogel več pomagati, pacient je umrl še istega dne vsled zastrupljenja krvi.

— Ker ga oče ne priznava za svojega sina, je podvzel poizkus samomora 12 letni ljudskošolski učenec Ljubimko Nedeljković v Beogradu. Že ob njegovem rojstvu je trdil njegov oče ogorčeno, da dele ni njegovo. To prepričanje se je v očetu vedno bolj utrjevalo, čim bolj je deček doraščal. Da je mogla svojega sina preživljati, je prala mati tuje perilo. Oče, ki je velik pijanec, je sina in mater ob vsaki priliki pretepal. Končno je vrgel oba na ulico. Dočim je vzel ženo pozneje zopet k sebi, ni hotel o sinu ničesar več slišati. Našli so se usmiljeni ljudje, ki so vzeli dečka k sebi. Ker pa je uvidel, da jim ne more biti vedno v breme, se je deček te dni v drvar-

nici obesil. Ljudje so ga pravočasno opazili in rešili. Ker ga oče niti na poziv oblasti noče vzeti nazaj, ga je oddala policija v zavod za zaščito dece. Ljubimko Nedeljković je sicer priden deček in v šoli odličnjak.

— Množestven umor iz obupa radi moderniziranja. Iz Carigrada poročajo: Achram beg, eden od najuglednejših in najbogatejših članov turškega plemstva, se je čutil po vladni odredbi, da se imajo vsi haremi takoj razpustiti, težko prizadetega. Več mesecev se je trudil, da bi svojih 36 žen dobro preskrbel, ker mu ni nobena ideja ugajala, je priredil končno sijajno domačo veselico, na katero je povabil vseh svojih 36 žen. Naslednje jutro je našla prestrašena služkinja v jedilnici 37 mrtvecev. Achram beg je zastrupil vseh svojih 36 žen in samega sebe z enim od najmočnejših strupov, kar jih pozna Orient.

— Čudno, kako vpliva oblika na okus! Vse vrste »Pekatek« se izdelujejo iz enakega testa. V okusu je pa velika razlika med makaroni, špageti, rezanci in drugimi nebrojnimi vrstami, ki jih tovarna izdeluje. Poskusite tedaj različne, da si izberete prave za Vaš okus.

— Konfeksijska tovarna Fran Derenda & Cie Ljubljana, naše največje tovrstno domače podjetje je ustanovilo podružnico v Beogradu v Sremski ulici 4, nasproti Prške kreditne banke, kar je viden napredek tega podjetja.

— Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani: 14. redni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 3. januarja 1926 na realki v sobi št. 6 ob 14. uri. Člani se vabijo, da se ga udeleže polnoštevilno. — Odbor.

Ljubljana.

1— Državna borza dela v Ljubljani. V času od 13. do 19. decembra 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 82 službenih mest, 173 oseb je iskalo dela, v 89 slučajih je borza posredovala z uspehom in 7 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 19. decembra 1925 je bilo skupaj razpisanih 5549 prostih mest, 8172 oseb je iskalo dela, v 3490 slučajih je borza posredovala z uspehom in 2083 oseb je odpotovalo.

1— Mestna blagajnica ne posluje radi zbiranja ljubljanskih srečk za stranke dne 2., 4. in 5. januarja 1926.

1— Za Novoletu ponovi marij. gledališče priljubljeno pravljico »Snežulčica«, ki je že prvič dosegla lep uspeh in napolnila dvorano zanimajočega se občinstva. Tudi zdaj bo igra vnovič podana z živahnostjo, ki jo zahteva in tako nudila ljubiteljem marij. iger dovolj užitka. Pred »Snežulčico« bo uprizorjen »Razbojnik Moroz«.

1— Silvestrov večer priredi nocoj dne 31. dec. 1925 abstinentno društvo »Treznost« v higijski točilnici na Velesejmu. Na sporedu so recitacije župančičevega Cicibana, Selikarjevih Trbovelj, Paschejevih pisem črnca Lukanga Mukare, godba, prosta zabava itd. Začetek ob pol 20. uri. Brez vstopnine. — Odbor.

POPOLNOMA NOVO! — MONUMENTALNO — SENZACIJSKOLNO! — PRVIČ V LJUBLJANI!

Prvič v Ljubljani!

Ujetnik dvorca Zende

Prekrasno monumentalno filmsko delo v 10. dejanjih.

V glavnih vlogah prvaki filmske umetnosti kot:

Alice Terry Ramon Novarro, Levis Stone in drugi.

Razkošnost in sijaj na dvoru kraljevine R. — Intrige in zahrbtna borba za kraljevi prestol ter srce lepe princeze. — Slavnostno kronanje krivega kralja v veliki stolnici mesta B. — Ljubosumnost v službi pravice. — Poplačana zahrbtnost. — Kolosalno prikazana borba z mečem enega proti trem na življenje in smrt. Bogati kostumi. — Izvrstna igra. — Izvanredno uspeša režija.

Predstave na praznik in nedeljo ob: 3., pol 5., 6., pol 8., 9. uri. Predstave na delavnik ob: 4., pol 6., pol 8., 9. uri.

CENE ZNIZANE! Prvevrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah. CENE ZNIZANE!

1., 2. in 3. januarja 1926.

PREDNAZNAČILO:

Marcella Albani in Ernest Hofmann v velfilmu

„V opoju strasti“

Vsem cenjenim kinoobiskovalcem želimo srečno in veselo novo leto 1926!

Elitni Kino Matica,

vodilni kino v Ljubljani. — Telefon 124.

Okolnitiaku okoli sveta.

Episal Robert Kraft.

Kmalu pa je vse drugače. Vegetacija je vedno redkejša, slednjič izgine popolnoma, le včasih stoji še kako izumrlo drevo z vsemi vejami, a brez listov in potem jih peče v vratu vedno bolj, dokler sploh ne morejo več dihati.

Tedaj zapro avtomobil popolnoma. Ni pa treba, da potegnejo tudi oklopne plošče navzgor. Že skozi okna ne more zrak več v avto.

En kilometer dalje, še vedno v soteski, ne še v pravi dolini, zagledajo na tleh okostje. Torej do sem so prišli pogumni možje! Ali je bilo tudi drugim znano, da je v tej dolini zlato? Tega ne vedo, vprašali niso nikogar. Toda, kjer je pekel in hudič, tam je gotovo tudi zlato, vsaj tako hoče ljudska vera in vedno najdemo ljudi, ki tvegajo življenje in še raje svojo dušo za vrečo zlata.

Zdaj pa zdaj odpre Georg majhno okence, da poizkusi zrak, kar stori brez skrbi. Zakaj, četudi ne moremo dihati borove kisline, vendar ni bor direktn

(168) strup, kakor modra galica, ki deluje takoj smrtno.

V svoje začudenje najde, da je zrak baš tu okrog okostja popolnoma dober. Ne diši po žveplu, niti po borovi kislini, ki bi jo takoj čutil v vratu.

A le lahen veter in takoj je ves avtomobil poln strupenega zraka, tako, da mora aparat hitro dati kislika.

Stvar je popolnoma enostavna. Tu še niso bili vrelci borove kisline. Le veter je prignal strupene pline sem. Če je bila zračna tišina ali še bolje, če je bil veter zadaj, potem bi prodirali ljudje lahko še mnogo dalje. To je tudi poizkusilo več mož, a ko je zapihal veter, so jih zadušili strupeni plini. Našli so še več človeških okostij, tudi še ne starega mlriča. A do cilja, do doline, do vhoda v pekel ni mogel nihče, ker tam je bilo pač vse drugače, kot tu v soteski.

Ovinek in pred avtomobilisti je dolina, obdana z visokimi skalnatimi stenami, ki so presekane na večih krajih od soteske. Sredi pa se dviga do precejšnje višine Monte Cerboli.

Vse doline ne vidijo, ker je prevelika, meri približno štiri kvadratne milje, ne včevši še precejšnjega stožca, ugaslega ognjenika. A tudi to jim zadostuje, kar vidijo.

Zimska pokrajina sredi vročega poletja. Vse je

namreč pokrito z belo boraksovo skorjo. Najbolj čudna so drevesa, ki imajo tudi najmanjše vejice kakor potresene s sladkorjem. Po sneženih tleh pa vidijo tu pa tam potok z vrelco vodo, čigar par pa ni videti v zraku. Potoki izvirajo iz vodomotov, ki brizgajo več metrov visoko; vodo je videti šele v bližini, v dalji so videti te solfatare kot parni stebri.

»Prav tako, kakor mi je pravil potnik iz zrakovplovca,« razlaga Georg. »Ampak povsod ni tako. Le najnižji del, torej ta tu, je bil videti, kot pokrit z večnim snegom, drugod je bilo vse rumeno od žvepla in na po-bočju one gore so videli celo zeleno vegetacijo.«

»Da, tudi ta drevesa in to grmovje je nekoč tu zraslo.«

»Gotovo. Vulkanski izbruh studentev z borovo kislino je bil pač pozneje. Seveda preden so še živeli ljudje, zopet pa po terejarni dobi, ker to sô bila pač drevesa, ki jih še dandanes poznamo, sicer bi bila v obliki praproti.«

»Torej ta s sladkorjem potresena drevesa stoji tu že več tisoč let?«

»To je možno. Boraks varuje les, da ne gnije in noben dež ga ne izmije. Sicer se pa hitro znova napravi.«

»In tam na gori piči!«

(F. Z.)

Politična stagnacija v Zedinjenih državah.

(Pismo iz New Yorka.)

Koncem decembra.

Dne 7. t. m. se je sestal kongres k 69. zasedanju in že v prvih dnevih se je pokazala v ameriškem javnem mnenju čudna apatija, znamenje, da manjka močne v narodu vkoreninjene opozicije, ki bi razbijača široke mase. Istčasno pa je bilo mnogo prizadevanja, omogočiti vsaj trajno pomirjenje med različnimi republikanskimi skupinami reprezentativne hiše. V prihodnji jeseni se bodo vršile važne volitve — senatske volitve se bodo vršile v državah Kentucky, Indiana in Iowa — največ izgledov pa imajo demokrati. Radi teh volitev si prizadevajo republikanci z vsemi silami vzpostaviti enotno fronto proti demokratu. Stranke bi rade zožile zakonodajni program na minimum, čeprav jih čakajo zelo važne zadeve, kakor vprašanje železnice zveznega brodarstva, da ne pozabim prečeno carinsko tarifo in obupnega položaja v premogovnikih, kjer si leže delavci in delodajalci že par mesecev v laséh, ne da bi bilo prišlo do kompromisa. Zelo nujna je nadalje ureditev mednarodnih vprašanj, ki jih je bila Hardingova administracija odložila ad calendas graecas. V tujakajšnih političnih krogih so mnenja, da je jedva en tucat senatorjev proti vstopu Zedinjenih držav v Mednarodno razsodišče. Toda diskusija o tem vprašanju, ki bi se morala oivoriti po programu že 17. t. m., bo najbrže morala počakati do februarja.

Vse kaže, da je sedanja zakonodajna stagnacija izliv dopadenja ameriškega naroda nad svojo dominantno pozicijo v celém svetu. Morda je to edina zakonodajna mašina, ki ne čuti potrebe neprestanega funkcioniranja. Priznan opazovalec ameriškega političnega življenja se je nedavno izrazil, da bi bil g. Coolidge brez odpora takoj izvoljen, če bi se v prihodnjem mesecu razpisale volitve. In zares: opozicija proti sedanjemu predsedniku in republikancem ni vredna piškavega oreha. Za večino Amerikancev predstavlja g. Coolidge solidno pridobitev države, trdno obrambo proti vsaki radikalni spremembi. Coolidge ni velik mož, ali v njem je vtelesena slika razpoloženja, kakršnega nahajamo v različnih elementih ameriškega prebivalstva. Ljudstvu ugaja njegova kombinacija vernosti domače štedljivosti, zvitosti in narodnega optimizma. Sicer tudi v Ameriki ne manjka profesionalne opozicije, ali obe krili demokratske stranke sta preveč zainteresirani na medsebojnem pobijanju, kakor da bi se vrgle s skupnimi močmi proti predsedniku konfederacije. Stranka progresivnih pa je iz drugih razlogov enako impotentna.

Eri splošnega zadovoljstva v politiki pa sledi navadno razdobje viharjev in konfliktov. Glede ameriške politike je že dovolj sumljivih znakov na površju. Poznavalci ameriške zgodovine vedo, da je pred sto leti z nastopom pionijske demokracije na deželi bila odkazana takratni politiki nova pot. Takrat je vrgel voditelj v kongresu in je napravila »zatišje« konec. Danes pa izgleda, kakor da hoče isto uslugo današnjemu zatišju napraviti mestna demokracija. V razdobju poslednje generacije je nastala v vseh večjih mestih nova socialna plast, sestavljena iz priseljencev in njihovih neposrednih potomcev. Imajo isto karakteristiko, ki se prav ostro razlikuje od karakteristike domaćega, malomeščansko-protestantskega Amerikanca, ki je vžgal pečat svojega bistva nadvladujoči politični formi in konvenciji. Mesta so se v zadnjem času silno razširila in zahtevajo svobodo razširjenih laktov. To je plod nove, mestne demokracije. Ta demokracija bo brez dvoma skušala ustvariti agresivne politične skupine in tedaj bo trčila na odpor starin, tradicionalnih oblik. Mase se bodo razdelile na dva tabora. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je vrglo takozvano Knownothing-gibanje prvo senco bodočega konflikta. Nadaljni razvoj tega gibanja je onemogočilo vprašanje sužnjev in pa porast republikanske stranke. Podoželska Amerika se je mogla nampram mestom še nekoliko vzdrževati, medtem ko so zapadne države absorbirale znaten del priseljensitva. Od l. 1890 naprej pa je podoželska Amerika izgubila upanje in silnost svojega življenjskega razvoja. Ostalo ji je okostenelo puritanstvo, a energije najdemo le v mestih. Vse, kar je ostalo na deželi in v malih mestih, korenini v preteklosti. Iz te kaste se rekrutira tudi Ku Klux Klan. Ti krogi so žrtve svoje ozkogrudnosti. Zdi se, da jim hočejo novi Amerikanci, multijezični stanovaleci novih mest najsi bodo »papisti«, »ateisti« ali »židje« — odtujiti njihovo Ameriko...

Vodja te nove demokracije je sedanji guverner države New York, Al. Smith. Mnoga znamenja govore zato, da ji bo uspela cepitev republikanske stranke, kakor se je razcepila demokratska. Nočem prorokovati: dejstvo je, da je nov socialni faktor naznanil svoj prihod v politično areno. Borba bo neizogibna, kajti tedaj se bosta sprijela avtohtoni duh amerikanizma in novi element ameriške politike. Izid je danes še nejasen. O borbi sami pa ne more biti nikakega dvoma.

Kitajska.

V daljšem članku piše o Kitajski dr. jur. Herbert Mueller, ki takoj v začetku konstatira, da je sodba o kitajskih prebivalstvih in gospodarskih razmerah onemogočena radi pomanjkanja sistematične statistike. Kolikor toliko uporabne podatke daje lahko le obrtna statistika pomorskega carinskega urada, a tudi te je treba pazno uporabljati, ker je vkrana skoro četrtina kitajskih izdelkov v Hongkongu in se zdi za to svoto kitajski blagovni obrat premajhen. Celo o obsegu zemljišča in prebivalstvu ni nikakih točnih podatkov, ker šteje oficijelna statistika le družine. Povprečno se računa na družino 5,5 za mandžursko provinco Fengtia pa 8,35. Na podlagi teh osnov sodeč je 336 milijonov pre-

bivalcev, poštna uprava jih ceni za 100 milijonov višje, torej na 436 milijonov, pomorski carinski urad pa navaja celo 443 milijonov duš.

Neenoten je dalje sistem za mero in teže; tako je samo v Pekingu nič manj ko 71 različnih dolžinskih mer, ki kolebajo med 27 in 41,1 cm.

Ista zmeda vlada tudi v denarnem vprašanju. Teoretično je sicer veljaven denarni sistem, ki bazira na dolarju, a se pri vseh velikih transakcijah računa po taelu kovanim denarju, ki ima v vsej Kitajski 72 različnih vrednostnih variant.

Dalje zelo otežkočajo statistiko tudi dijalektne difference. Tako naprimer pomeni

črka ima svojo omaro. Pregledajo torej vse knjige s črko L:

»Leipzig, London, Ljubljana; vsa mesta so tu, le mesta Lahadam ni!«

»In vendar je tako mesto!« reče denuncijant. »Mesto na Poljskem.«

»Mogoče je na novo sezidano?«

»Ne, že dvajset let stoji. Veleposestnik ga je sezidal in mu določil dva letna sejma: Mesto ima šolo, ubožnico, kopališče... dva skrivna žganjetoča...«

»Je že bil kdo tu iz Lahadama?« vpraša knjigovodja še enkrat svoje pomagace.

»Ne, nihče!« odgovorijo.

»Kaj potem ljudje tam sploh ne umirajo?«

»Zakaj ne bi umirali? Ljudje stanujejo v majhnih, zatohlih izbah, kopališče je napravljeno tako, da se v njem ne more dihati, vse mestce je sezidano na močvirju!« Denuncijant je prišel v svoj denuncijantski ton.

»Tudi pokopališče je tam. Pogrebna bratovščina ima strašno visoko takso. Se pred kratkim je bila tam kuga...«

Denuncijanta pošljejo v odgovarjajoči peklenški oddelke, nato pa vprašajo glede mesteca Lahadam na višjem mestu: kraj je že dvajset let tu; celo kugo so imeli tam, in vendar — še nikake duše od tam!

Višja instanca pošlje sla, da preišče zadevo. V redu! Stvar je sledeča: Mestce je, kot vsako drugo, z malo Bogu dopadljivimi rečmi in z zelo mnogobrojnimi grehi. Hudi nagon deluje tam prav zelo energično. Torej, kje tiči zajec? No, njihova župnija ima dokaj nenavadnega duhovnika! To se pravi, duhovnik je kot človek prav navaden in brezpomemben, ali on ima glas, bože, kakšen glas, sladek, mil, nebeški glas, tako da, če poje, še tako trda kamenita srea postanejo mehka kot vosek. Komaj stopi na prižnico, že se vsa občina skesa svojih grehov in se spokori tako globoko, da so ji vsi grehi črtani iz registrov. In rajska vrata so široko odprta vsem prebivalcem Lahadama. Če kdo pride, zastopuje, da reče: »Sem iz Lahadama,« in ga že ne sprašujejo več.

Vsa zgodba seveda ni bila peklu všeč in zadevo je vzel v svoje roke sam Satan. Ta bo že obračunal z duhovnikom. Kaj je napravil? Gor, na zemljo pošlje po živega petelina z žareče rdečim grebenom. Kmalu mu prineso petelina in mu ga postavijo na mizo. Petelin je tako prestrašen, da se ne game in Satan

beseda, ki jo uporabljajo v Pekingu za zalje, v provinci Kiangs salato.

V obrtnih izdelkih krožijo v različnih deželah različni izrazi, katere mora statistik poznati, da lahko razume in sestavi lokalna poročila.

Stara Kitajska je lahko izhajala s čudovito majhnim številom uradnikov, ker sta imela ves in mesto lastno upravo in se je učiteljstvo za svoj poklic pripravljalo privatno. Dohodki in izdatki pa so bili — odgovarjajoč neznatnim nalogom države in malemu številu uradnikov — majhni. Da so jih uravnovešili je zadostoval zemljiški davek, monopol na sol in nekaj drugih davkov, kot na primer obdavčenje prometa v lukah za časa mongolov. Nato so prišli inozemci, najpreje Portugaleci in nato leta 1806 East India Company. Do leta 1842 je ostal v rabi še ta stari sistem obdavčenja ladij, kateremu so se pridružili še drugi davki. O njih višini je odločala v 18. stoletju od vlade postavljena tarifa, prepuščena krajevnim uradnikom, ki so skrbno pazili, da tujim trgovcem ni prišla pred oči. Uradniki so jo sami poljubno zvišali in dosegli lepe dohodke. Kljub razširjenju obrti ni videla država v obdavčenju izbornega vira dohodkov.

Leta 1842 je izposlovala angleška vlada od Kitajske objavo »fair and regular Tariff of Eksport and Import Customs and other

dues« in tako je prišlo l. 1843 do avtonomne tarife, ki je obsegala 5% davek vrednosti. Iz te in vseh naslednjih pogodb (l. 1856, leta 1859) je razvidno, da je Kitajska popolnoma spregledala pravico, določiti si avtonomno carinsko tarifo.

Med tem pa se je prekomorska trgovina v Kitajski močno razširila in je prinesla vladi v težkih letih 1851—1865 lepe in gotove dohodke. Ko pa so l. 1853. Taipingi zasedli Šangai so kitajski uradniki zbežali in carinarnica je bila zaprta in otvorena zopet l. 1854 na podlagi pogodbe angleških, francoskih in ameriških konzulov z lokalnimi uradniki. Carinarnica pa je vseeno obvarovala kitajsko pred internacionalno kontrolo dolgov.

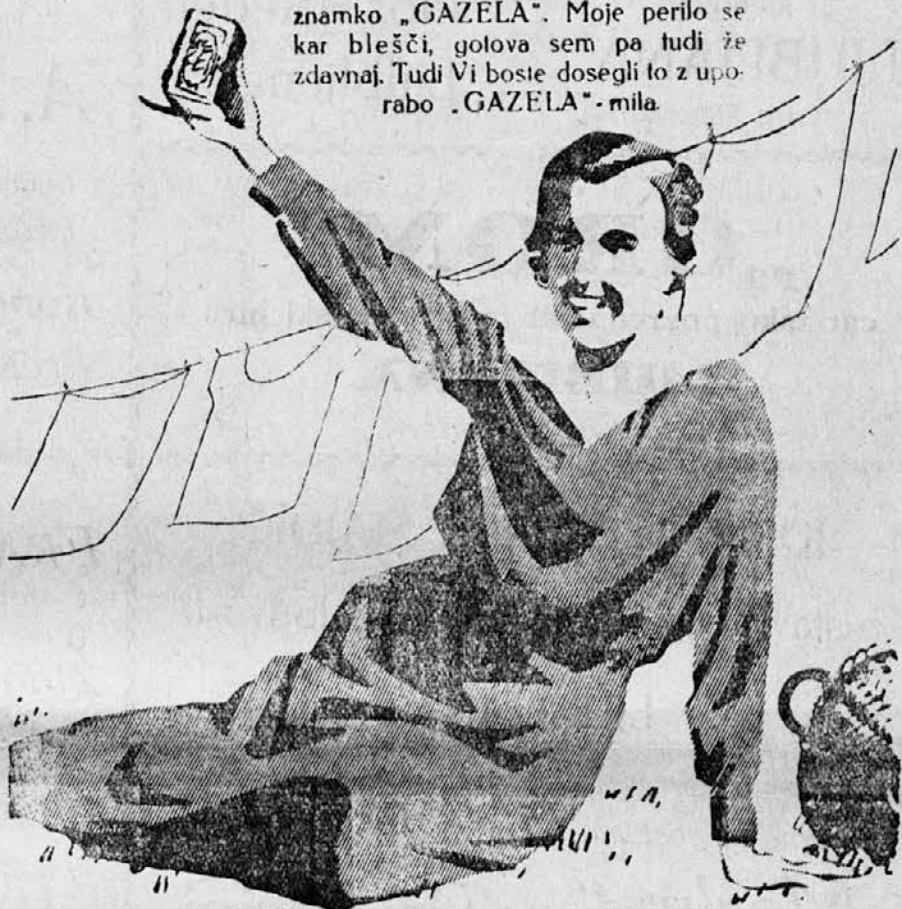
Od leta 1864 do 1924 se je znesek kitajskih carinarnic zvišal od 7.87 na 69.55 milijonov taelov. Kar je bilo še pred sto leti quantité négligeable, je danes najvažnejši in najbolj siguren vir dohodkov kitajske vlade.

Kitajska mora dobiti svojo carinsko avtonomijo, ker je odvisnost od raznih držav samoo vira in to celo pri najmanjši reviziji carinske tarife.

Rešitev teh zapletenih in vseskozi kitajskih problemov pa pride lahko le od Kitajske same. Vse ideje, katere je dosedaj Kitajska doprinesla, pa odzamejo še največjim optimistom upanje skorajšnje rešitve.

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo z znamko „GAZELA“. Moje perilo se kar blešči, golova sem pa tudi že zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z uporabo „GAZELA“-milo.

GAZELA MILO

J. L. Perez:

V peklu.

Nekega prav navadnega dne brez letnega ali vsaj tedenskega sejma, so naenkrat začeli meščani konjske podkve in zagledali v dalji kočiji z enim konjem. Kdo bi se neki peljal? Ko pa je došla kočija v trg, so se ljudje obrnili, polni gnusa, strahu in jeze: v kočiji je sedel znani denuncijant iz sosednega mesta; najbrže se pelje v sam pekel! Kdo ve, koga naznani oblastem sedaj?

Naenkrat je vse utihnilo, ljudje so pogledali brez vsakega zanimanja: kočija se je ustavila, konj je nagnil glavo in začel piti iz luže, denuncijant pa je padel s svojega sedeha in obležal.

Saj je končno le človek! Ljudje pritečejo: mož je mrtev. Oglednik potrdi: »Rešen je!« Sluge pogrebne bratovščine odneso truplo. Konja in kočijo prodajo, s skupičkom pa krijejo pogrebne stroške.

Komaj je pokopan, že zgrabijo vrati dušo in jo odneso v pekel, kjer jo izroče uradnemu vratarju. Denuncijant se mora zadržati nekaj časa pri vratih in uradnik, ki vodi knjige o dohajanju in odhajanju, vzame z dolgočasnim in zehajočim obrazom njegove dokumente in prepiše vse v svoje knjige.

Denuncijant pa, čigar vpliv se je v peklu jenjal, odgovarja: Rojen tam in tam, tam in tam poročen, tako dolgo vzdrževan od tasta, potem ušel od žene in otrok, odšel v to in to mesto in nato prevzel mesto splošnega plačanega denuncijanta, s tem poslom se tako dolgo preživljal, da je bila mera polna. Umril med potjo na trgu mesta Lahadam.

To je vzbudilo pozornost peklenškega knjigovodje. Prenehal je v zehanju in vprašal:

»Kako se imenuje mesto? La—ha—«

»Hahadam!« ponovi denuncijant.

Knjigovodja zardi, njegove oči pa izražajo največje začudenje.

»Ste že slišali kaj o tem mestu?« se obrne do svojih pomagacev.

Pomagači namršijo obrvi, stresejo z glavami in stegnejo jezike:

»Ne, nikoli še!«

»Ali sploh obstoja kako tako mesto?« Vsaka občina ima v peklu svojo lastno knjigo. Knjige so urejene po abecedi in vsaka

— proketo bodi njegovo ime — se vsede predenj, ga začne gladiti in strmi vanj tako dolgo nepremično na rdeči greben, da je ta postal bel ko apno. Ko Satan čuti, da je Vse-mogočnega prišla najhujša jeza, vzklizne: »Naj izgubi svoj sladki glas do svoje smrtne ure!«

Koga je mislil pri tej zakletvi, že veste; in še preden je greben kalkutskega petelina zopet postal rdeč, je lahamski duhovnik že izgubil svoj lepi glas. Njegovo grlo je kot prerezano, komaj da more govoriti. Kdo je krič te nesreče, se že ve, to se pravi, nekateri čudodelniki vedo to. Toda, kdo imej pogum reči to duhovniku? Saj je nemogoče kaj ukreniti! Če bi bil duhovnik kot človek količjak ugleden, bi se dalo v nebesih kaj doseči s prošnjami. Toda saj je bil popolnoma brezpomembno človeče, takorekoč ničla...

Duhovnik roma od čudodelnika do čudodelnika, ali nihče mu ne more ničesar reči. Nato pride k opatovskemu čudodelniku in mu ne da miru, noče oditi, dokler ne zve resnice. Križ je z ljudmi! In učeni čudodelnik ga tolaži:

»Vedi, da boš stokal le do svoje smrtne ure. Svojo zadnjo molitev boš pa molil s tako čistim glasom, da se bo slišalo po vseh nebesih.«

»In do takrat!«

»Do takrat je vse brezupno!«

Duhovnik še enkrat napade čudodelnika: »Kako se je to zgodilo? Zakaj se mi je to zgodilo?«

In nadleguje čudodelnika tako dolgo, da mu mora povedati ime.

»Če je tako,« kriči duhovnik s težkim glasom, »potem se bom že maščeval!« In zbeži po teh besedah.

»Kako se boš maščeval? In nad kom?« kliče čudodelnik za njim. Ali ta je že daleč.

To se je zgodilo v petek, drugi pravijo — v sredo. In ko so v petek hoteli ribiči naložiti rib za praznik in so dvignili mrežo, je bila ta zelo težka in ko so jo izvlekli, je ležal v njej duhovnik lahamski.

Z mosta se je vrgel v vodo. In ko bi moral moliti zadnjo molitev, je zopet dobil, kakor mu je čudodelnik napovedal, svoj lepi glas nazaj; kajti Satan se je točno izrazil: »Do smrtne ure!« Toda preden se je vrgel v vodo in utonil, ni izmolil zadnje molitve, ne-

go si je prihranil glas za pozneje. In to je bila njegova osveta, kot boste že zvedeli.

Kakor se spodobi samomorilec, so ga vrage takoj zgrabili in vrgli v pekel.

Po običaju je bil izprašan pri vratih, ali on ni odgovarjal. Skušali so ga prisiliti z žarečimi vilicami, da bi govoril, ali on je molčal.

»Kar odnesite ga!«

Saj so tako in tako vedeli, kdo je, so ga že pričakovali. In so ga »kar« odnesli in ga vrgli v kotel, ki je bil zanj ravno primerno vroč: takoj, ko začne smola vreti, ga vržejo notri. Ali duhovnik naenkrat pritiska palec na grlo in prične moliti...

Poje, in njegov glas se razlega vedno močnejše in vedno slajše, še bolj prirčno kot kdaj... In v kotlih, iz katerih je prihajal le jok in stok, je nastala tišina. Nato se oglasi glasovi k molitvi, ožgane glave dvignejo pokrove s kotlov in izsušena usta pričnejo peti. Vragi, ki stoje pri kotlih, ne molijo: od strahu so kot polomljeni. Stoj — eden z butaro lesa za ogenj, drugi z ogrebalom, tretji z železnimi vilami v roki, z zijalastimi gobci, iztegnjenimi jeziki, okroglimi očmi in ožganimi obrazi — stoje in se ne ganejo; drugi so od strahu omedleli... Medtem, ko duhovnik nadaljuje z molitvijo, ugasne ogenj pod kotli, in mrtvi pridejo drug za drugim ven.

In ko pride duhovnik do mesta: »Blažen bodi, o Gospod, ki oživljaš mrtve!« — postanejo vsi mrtvi resnično živi, dobe postavo, ki so jo imeli poprej in zakličejo kot ljudje »Amen!« In pri mestu: »Blažen bodi njegovo ime v vse večne čase!« zazveni tako glasno, da se odpro vsa nebesa in da dospe spokorna molitev grešnikov do sedmih nebes, do trona veličanstvenega Božanstva.

In je ravno ura milosti, in vsi grešniki, ki niso več grešniki, dobe naenkrat krila in odlete in najdejo rajsko vrata široko odprta.

V peklu so ostali le od strahu okameneli vrage in pa duhovnik.

Kot v življenju je omečil vsa srca in jih pripravil h pokori, le svojega ni omečil in le on sam se ni spokoril. Zato pa je bil tudi samomorilec.

Sčasom se je pekel zopet napolnil...

Slišal sem celo, da so morali v peklu radi pretesnih prostorov celo nekaj prizidati...

(Iz »Judovskih povesti« prevedel C. K.)

Srečno in veselo Novo leto

žele svojim cenj. odjemalcem odnosno gostom sledeče tvrdke, podjetja:

Vsem cenjenim obiskovalcem
kavarne „Zvezda“, restavracije in
vinske kleti
želiva
prav srečno Novo leto
Fran in Roza Krapež.

**Kolinska
tovarna**

Kavarna

„**SLON**“

Ljubljana

Svojim cenjenim gostom
prav srečno Novo leto!
Restavracija „Pri Šestici“

Rezi Zalaznik.

Ivan Pakiž
trgovina z urami, zlatnino
in srebrnino
LJUBLJANA
Stari trg štev. 20

M. ROSNER & Co. nasl.
Viktor Meden
Ljubljana

Josipina Lokar
gostilna pri „Panju“
LJUBLJANA, Vegova ulica 10

T. Grošel
mast in slanina na debelo.
Lastna prekajevalnica.
Ljubljana
Poljanska cesta štev. 7.

„**GROM**“

carinsko posredniški in spedijski biro
LJUBLJANA

A. Žibert

trgovina s čevlji in
mešanim blagom

Kongresni trg
Prešernova ul.

HOTEL in restavracija LOYD
Marija Tausen Müller

JOSIP IN MARIJA MAJDIČ
restavracija na glavnem kolodvoru
LJUBLJANA

FRANC KOS
trgovec
Židovska ulica

Tovarna
Kranjskega lanenega olja
Hrovat & Komp. Ljubljana

Kavarna in gostilna
„**Merkur**“
Židovska steza štev. 4
M. Izlakar.

Gostilna
„**Pri Jerici**“
Prešernova ulica št. 9
Jerica in Anton Žičkar.

Kavarna
„**Evropa**“
Anton in Terezija
Tonejc

JOSIP JUG
sobo—črkoslikar
in pleskar
Ljubljana—Moste

Kavarna Vošpernik
Šentjakobski trg

Srečno in veselo Novo leto
želi vsem svojim cenj. gostom, prijateljem in znancem
Josip in Leopoldina Mastnak
restavrater hotela „SLON“ v Ljubljani.

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON
VERBIČ
delikatesa, špecerija
Ljubljana

TEODOR KORN
krovski in kleparski mojster, vpelje-
valec vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta.

TONE MALGAJ
pleskar, ličar, sobo- in
črkoslikar
Ljubljana
Kolodvorska ul. 6

Pekolj Angela
Modni salon
LJUBLJANA
Aleksandrova 12

FRANC BAR
pisalni stroji
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5

Anton Černe
graveur
LJUBLJANA

Modna krojačnica
J. Sušnik
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica št. 4

Srečno novo leto 1926
želi
higijenična pralnica in svetlolikalnica
FRANC ŠIMENC, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 8

VIKTOR BAJT
cvetličarna
Šelenburgova
ulica

Srečno in veselo novo leto želi razpošiljalnica
češkega in angleškega sukna
JOSIP IVANČIČ

Mizarska tovarna
JOŽEF ŠENICA - Ljubljana
Dunajska cesta, Za Bežigradom št. 6.

MARIJA URBAS NASL.
Komenskega ulica štev. 16

Specijalni artistični atelje za črkoslikarstvo
Pristou & Bricelj
Ljubljana Hotel „Malič“

LETOSNJA PLESNA SEZIJA NA NASI RIVIERI.

Z novim letom prične kraljeviti predpust. Že 5. I. otvori plesno sezijo »Jadranska straza« z velikim plesom, ki bo baje eden najlepših v letošnji seziji. Veliko unionsko dvorano spremeni v divno našo jadransko obalo, na kateri se ima vršiti lepo zasnovana zabava. V ozadju bo videti mogočne bojne ladje z žarometi, ki bodo po polnoči čarobno razsvetljevali morskno pokrajino. Po polnoči bo ples z lampijoni; novost za Ljubljano! Godba bo igrala na krovu ladje. Zeleti bi bilo, da nastopijo tudi obmorskemu življu odgovarjajoče maske, ki bi znatno dvignile slikovito pokrajino. Kakor se čuje, bodo na obali prave primorske gostilne in okrepčevalnice, kjer se bo točil pristni istrski teran in dalmatincec. Ker je dohodek zabave namenjen za čisto patriotične namene je pričakovati velike udeležbe.

NOVO MODERNO PODJETJE ZA ŽENSKO PERILO, VEZENINE ITD. V LJUBLJANI.

V Šelenburgovi ulici štev. 1 v dvoriščni zgradbi se je nastanilo novo moderno podjetje za izdelavo ženskega perila, vezenin itd., ki je zamišljeno po angleškem, modernem združenem sistemu. Obenem je aranžiralo v veži iste zgradbe velike, kar najsičajnejše in veleokusno opremljene stalne izložbe, kjer najdejo tudi najbolj razvijene ženske oči vzorce prvovrstnega damskega in namiznega perila, vezenin, zaves, posteljnega in otroškega perila ter najraznovrstnejših ročno izdelanih čipk. Podjetje, ki si je nadelo naslov »LEDA«, bo vzdrževalo tudi svoj lastni atelje, kjer se bo izdelovalo vse risbe in vzorce za vezenine in čipke. Agilno vodstvo je organiziralo že celo vrsto prvovrstnih moči, kot n. pr.: ročnih vezij, šivilj in čipkaric, ki bodo dobivale delo na dom potom omenjene zadruge ter bo s tem rešeno veliko število naših domačih brezposelnih, toda pridnih in spretnih tovrstnih delavk morebitnih skrbi in res težkega boja za vsakdanji kruh. Podjetje prične redno poslovati z 2. januarjem 1926, njene izložbe pa so otvorene že nekaj dni. »LEDA« ima dosedaj dve trgovini in sicer omenjeno v Ljubljani v Šelenburgovi ulici 1 in podružnico v Mariboru, Slovenska ulica 20. Mlademu podjetju želimo kar najpopolnejše uspehe, za kar nam jamči upravljalnik zanimanje in povpraševanje dam že skozi vse te dni, ko trgovina še ni bila otvorena. Naše cenjene čitatelje pa opozarjamo na oglas tvrdke »LEDA« v današnji številki našega lista.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
sreda, 30. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 315, bl. 319; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 210; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 105; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, bl. 948; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zavod za trgovino in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 127; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120, bl. 125; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 110; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Javorjevi plohi, neobrobjeni, I., od 3 m naprej, 40 do 100 mm, feo meja, bl. 700; bukovi plohi, neobrobjeni, I., II., od 2.50 m napr., 40—100 mm, feo meja, bl. 550; smrekovi ali jelovi morali 68-68, 78-78, od 4 do 6 m, feo meja, den. 580; testoni, monte, feo meja, bl. 560; trami, monte, po noti, feo meja, bl. 390; pšenica prekmurska 75-76 kg, 2% primesi, feo vag. naklad. post., bl. 300; pšenica bačka 76 kg, 2%, feo vag. naklad. post., bl. 290; pšenica sremska, 74-75 kg, feo vag. nakl. postaja, bl. 280; koruza nova, feo vag. sremska postaja, bl. 130; koruza umetno suha, feo vag. sremska post., 3 vag., den. 155, bl. 155, zaklj. 155; koruza drobna, mletvena, v peči sušena, feo vag. slov. postaja, bl. 175; oves, feo vag. naklad. post., bl. 193; otrobi, feo vag. nakladalna postaja, bl. 130; rž, feo vag. naklad. postaja, bl. 220.

BORZE.

Zagreb, 30. decembra. Devize: Newyork ček 56.1750—56.7750, London izplačilo 273.31 do 275.31, ček 273.25—275.25, Pariz 215 do 219, Praga 166.64—168.64, Curih 1090.5 do 1098.5, ček 1090—1098, Milan izplačilo 227.05 do 229.45, Berlin 1339—1349, Dunaj 793.8 do 803.8.

Curih, 30. decembra. Beograd 9.15, Newyork 517.25, London 25.11, Praga 15.325, Pariz 19.60, Milan 20.86, Bukaršta 2.385.

Trgovska oprava in dve vežni izložbi

za manufakturno ali galanterijsko stroko v dobrem stanju se proda po zmerni ceni. — Natančneje se izve v papirnici Ljubljana, Mestni trg št. 11.

ISKALCI ZLATA!

Leta 1849 se je bliskovito raznesla po celem svetu vest:

ZLATO

se je našlo v Kaliforniji! Stotisoče ljudi je pohitelo tja v divjem begu za srečo.

Mnogi so jo našli!

Vam ni treba več iskati zlata po Kaliforniji in Avstraliji. Zadostuje, da si ob potrebi kupite

ZLATOROG - terpentinovoga mila,

kajti vsak tisoči komad vsebuje zlatnik po 10 frankov. Poiskusite svojo srečo! Mnogo zlatnikov se je že našlo, mogoče ga tudi Vi najdete!

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljev. SHS.
Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„Tempel“ „Styria“ „Donat“.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: MAJ — SEPTEMBER.

Cene zmerne. — V pred- in po sezoni znaten popust. — Koncertna vojaška godba. — Radio. — Največja udobnost. Prometne zveze ugodne. Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča
Rogaška Slatina.

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim odjemalcem in nameščencem

konfekcijska tovarna

FRAN DERENDA & CIE, Ljubljana

Centrala: Emonska cesta 8. — Tovarna: Aškerčeva cesta 1 in 3.

Oddelek: Prodajalna lastnih izdelkov: Erjavčeva cesta 2.

Oddelek: Prodajalna čevljev: Gradišče 4.

Centrala: Tel. int. 313.

Prodajalna: Tel. int. 249.

Ter se priporoča za nadaljno naklonjenost, zagotavljajoč vedno najsolidnejšo in najcenejšo postrežbo.

„LEON“ kavarna gostilna „LEON“
KOLODVORSKA ULICA št. 29.

Vsak dan koncert. Odprto že ob 4. uri zjutraj. Točijo se najboljša vina, posebno kapiteljska vina iz Trške gore, nadalje Delkoto in Stari Jeruzalemelec 1922 leta.

Srečno in veselo Novo leto

žele svojim cenj. odjemalcem odnosno gostom sledeče tvrdke, podjetja:

Srečno in veselo Novo leto želi

„GROM“

carinsko posredniški in spedijski bureau

v Ljubljani, Kolodvorska ul. 41

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Veselo in srečno novo leto

želi

VIKTOR MEDEN

veležanjarna, tvornica likerjev in konjaka

Ljubljana

Veselo in srečno Novo leto želi
vsem svojim odjemalcem

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani

Prav srečno Novo leto 1926

želi vsem cenjenim naročnikom

„JUGOMETALIJA“

r. z. z o. z.

Ljubljana — Trbovlje

M. Ambrožič in drug

Manufaktura na veliko

Ljubljana

Dunajska cesta šte. 28.

Dreta

KONOPJUTA

Glavni zastopnik za Slovenijo:

Vido Bratovž - Ljubljana

Gospodarska cesta št. 2

Vrški izdelki

Juta, slamine

Špaga

Marija Rogelj

MANUFAKTURNA
PERILO ZA GOSPODE
IN DAME

Sv. Petra cesta 26

Srečno in veselo Novo leto

želiva vsem prijateljem in znancem,
ter cenjenim obiskovalcem kavarne

„PREŠEREN“

V LJUBLJANI

Karol in Poldi Polajnar

Srečno in veselo Novo leto!

Grand hotel

„UNION“

v Ljubljani

Hotel, kavarna, restavracija, vinska klet itd.

Srečno novo leto bodi vsem cenj.
gostom restavracije

„Ljubljanski dvor“

ter vsem prijateljem in znancem.

Marija in Bogdan Pupovac.

Veselo in srečno Novo leto

želi

kavarna in bar „EMONA“

JAN IN KATI FIALA

Carinsko posredništvo

Dragotin Štrucelj

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 33/I

Srečno Novo leto!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552

Srečno in veselo Novo leto

žele svojim cenj. odjemalcem odnosno gostom sledeče tvrdke, podjetja:

Tekstil-Bazar

nasproti „Mestnemu domu“

Ljubljana

„RIBA“

specijalna trgovina rib in ribjih konzerv

Ljubljana, Gradišče

želi vsemu občinstvu **srečno novo leto!**

Veselo in srečno novo leto 1926

želita vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem

Jan in Kati Fiala

Kavarna in bar „Emona“

Zajutrkovalnica

Fani Plaper

Kolodvorska ulica šte. 26.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Ljubljana, Slomškova ulica šte. 19

se priporoča in želi

srečno Novo leto!

Srečno in veselo novo leto

želita

vsem svojim cenjenim naročnikom

Pavel in Marija Šimenc

cvetličarna Sv. Petra cesta

in pokopališki vrtnar Sv. Križ, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto želi

Delniška družba

Združenih pivovaren Žalec in Laško v Laškem

Anton Kajtež

urar

Dunajska cesta

ANTON STACUL

irgovina delikates

Ljubljana

Šelenburgova ulica

Alojzij Fuchs

juvelir

Ljubljana, Šelenburgova 6.

Aleksander Oblat

irgovina z čevlji

Sv. Petra cesta

Restavracija

pri „Levu“

Ivan in Roza Herzog.

Hedžet & Koritnik

Ljubljana

Restavracija

pri Mraku

Rimska cesta

Srečno in veselo Novo leto želi

Delniška družba pivovarne

„UNION“

Ljubljana 1., poštni predal 45.

VOIKA-ČEVLJI IN NOGAVICE

NASPROTI „MESTNEMU DOMU“

LJUBLJANA

Kartonažna tovarna in papirna
industrija

I. Bonač in sin, Ljubljana

Viktor Meden

veležanjarna, tvornica likerjev in konjaka

Ljubljana

JOSIP VITEK

LJUBLJANA

Krekov trg 8

Trgovina s kanditi, izdelovalnica peciva in lecta,
zastopstvo in zaloga tvrdke

„Orion“ Maršner Praga,

tovarne čokolade in bonbonov.

ZA OBILEN OBISK
KAVARNA

SE PRIPOROČA
IN BAR

„EMONA“

JAN IN KATI FIALA

Najbolje se kupi brez dvoma „PRI NIZKI CENI“ Ignac Žargi - Ljubljana Sv. Petra cesta.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero raznega perila, nogavic, rokavic, zimске trikotaže ter raznih volnenih površnih jopic, jumperjev, moških sviterjev, otročjih oblek in jopic itd. Nadalje raznih vezenin, svile, kravaf ter sploh veliko izbero za krojače in šivilje.

Svojim znancem napravite veselje

s primernim darilom in to, je le mogoče, če iste kupi pri
tvrdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samovoznice, angleške šifone, fine klote, vezeno čipke, torbice, nahrbnike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno nižani ceni. — Na veliko in malo!

Odvetniškega kandidata

po možnosti s substitucijsko pravico sprejme čimprej odvetnik

dr. Ivan. Sajovic, Kočevje.

Iščem sobo

s separatnim vhodom najraje v središču mesta. Ponudbe na upravo pod: »1. januar 1926«.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče službo. Gre tudi na deželo ter nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Natančna«.

Fotografski pomočnik

dober in spreten, ki mu je dobro znano vse fotografsko delo kakor tudi posnemanje, se išče. Ponudbe je poslati na Atelier Michajlovič, Negotin (Krajina), Srbija.

Mlajši

upokojeni samski državni uradnik se sprejme kot tajnik večjega, odličnega podjetja v Sloveniji. Ponudbe s curriculum vitae pod »Tajnik« na upravo tega lista do 31. dec. t. l.

Med. tračani

najfinejši v posodah po 50 kg razpošiljam proti povzetju 725 Din, pri nakazilu denarja vnaprej za 700 Din franko kolodvor Borovo. Franjo Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

50.000 Din

posilja išče izumitelj umotvora epohalne važnosti, odnosno bolje situiranega sodelavca. Cenjene ponudbe poslati na upravo lista pod značko »Izum«.

Instrukcije

sprejme osmošolec. Ponudbe na upravo lista pod: »Osmošolec«.

Intelligenten

mlad gospod, osamljen, ker mu vsakdanjenalenosti ne zadostuje, želi spoznanstvo z enako gospodično, oziroma samostojno damo, (ne čez 26 let). Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. dopise pod: »Aphrodite« na upravo lista.

PREMOG - ČEBIN

Welfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Kupi se

dobro ohranjen otroški voziček. Ponudbe na upravo pod »Voziček«.

Veselo in srečno Novo leto

zeli vsem odjemalcem Van-Kastep kakao in Adria pecilnega praška

F. Šibenik.

Opozarjamo vas, velecenjene dame na otvoritev specialne trgovine

damskega, namiznega, postelnega in perila za deo ter novorojenčke, katero otvorimo

dne 2. januarja 1926 v Ljubljani
Šelenburgova ulica šte. 1 (veža)

Prav posebno pa opozarjamo dražestne neveste, katere se pripravljajo za zakonski stan, da si ogledajo pred oskrbo svojih oprem, naše in solidne izdelke ter se osvedočijo o naših nizkih cenah in uverjeni smo, da si bo vsaka zamogla izbrati vse, kar ji poželjivo idealno za lepoto stanovanja in same sebe ter eventualnih sladkih malčkov ustvarjeno srce.

Prav posebno važnost bomo polagali na to, da bomo z našim »LEDA« perilom zadovoljevali v prvi vrsti cenjene neveste tako s solidno izdelavo, trpežnim blagom in nizkimi cenami, samobesbi umljivo pa je, da ne bomo nič manj pozornosti posvečali tudi vsem ostalim cenjenim damam in v kratkem se bode imela priliko vsaka mati, mamica, soproga, hčerka ali nevesta posebno prepričati, da se bomo tega načela strogo držali, kajti parola naše zadruge bo:

Nizke cene, solidno blago, točna in brezhibna postrežba.

V naši trgovini bomo izdelovali s pomočjo naših združnih članice širom Slovenije vsaktero perilo od priprave izdelanega na vezilne stroje kakor tudi izdelane povsem z ročnim delom v vseh mogočih ročnih tehnikah posebno okinčano z mrežastimi (venecijanskimi), kekljanimi čipkami, ročnimi vezeninami in toledo tehniko.

Izdelali bomo tudi lastne ilustrovane lično izdelane, za vsako salonsko mizo primerne cenike, na katere cenjene dame že danes prav posebno opozarjamo. Prva naklada se nahaja že v tisku in izide do konca januarja, zato one cenjene dame z dežele ne zamudite zahtevati po dopisnici naš cenik, ker se zna sicer pripetiti, da bodo kljub zelo veliki nakladi zelo hitro razposlani. Posebni oddelki pa bomo vzdrževali v lastnem risarskem ateljeju, v katerem bomo izdelovali vsakovrstne risbe, t. j. vzorce za čipke, vezene, mrežaste čipke v najrazličnejši in bogati izbiri, izdelovali pa bomo tudi vzorce po lastnih načrtih naših cenjenih naročnic. Prebadati bomo tudi risbe za predtiskanje vsaki dami skoroda brezplačno, t. j. za tako bagatelno ceno, da se ne bo nobena dama, katera ima veselje, da si izdeluje sama svoje perilo in kinča svoj dom, več pomišljala, da si ne otvori svoje lastne predtiskarije, katero ji nudimo mi za prav bagatelno ceno. Jako važno za šole, gospodične učiteljice, posebno pa učiteljice ročnih del.

Vzdržujemo stalno v zalogi veliko izbero mrežastih čipk in motivov v vseh močnih kombinacijah.

Oglejte si našo razstavo v naših izložbah, Šelenburgova ul. 1, veža. Priporočamo se vsem za obilni poset ter želimo srečno novo leto

Načelstvo „LEDA“

domača tvornica damskega perila in vezenin
r. z. z. o. z.

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1.

Poslovne knjige.

P. n. bančnim zavodom ter industrijskim podjetjem dobavljam poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v fini in trpežni vezavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica in črtalnica

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica šte. 14

Najfinejša!

KOŽUHOVINA

Stanislav Maté, Ljubljana

Prodajalna: Sodna ulica 5.

Tovarna: Kamniška ulica 20.

se priporoča za razna krznarska dela.

Vsa v zalogi nahajajoča se kožuovina po znatno nižanih cenah, posebno jopice iz krtovine, isielalek-trik i. t. d. — Prevzamem tudi vse vrste kože za slojenje in barvanje.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Pluj, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse bančne posle.